

Til: caw@fm.dk (Camilla Weincke)
Cc: chrfu@fm.dk (Christian Fuglsang)
Fra: Jette Kammer Jensen (jeje@aof.dk)
Titel: Høringssvar
Sendt: 06-03-2018 15:02:39

Finansministeriet
Christiansborg Slotsplads 1
1218 København K

AOF Danmark har med tak modtaget udkast til forslag til *Lov om ændring af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, lov om social service, lov om integration af udlændingen i Danmark og forskellige andre love (Mulighed for at udarbejde Én plan til borgere med komplekse og sammensatte problemer)* og skal i den anledning afgive følgende høringssvar:

Vi deler udkastet grundlæggende idé med at sikre, at borgerne ikke har af hinanden uafhængige handleplaner, og der derfor er stor risiko for, at den helhedsorienterede indsats fortabes.

Vi er dog bekymret for, at der nu vil flyde en række oplysninger om enkeltborgere eller familie mellem forskellige forvaltninger, uden at borgeren er informeret tilstrækkeligt, kan gøre indsigelse eller udnytte sine rettigheder efter EU persondataforordningen. Derved kan borgeren eller familien blive statistiser i udarbejdelse af handleplaner uden reel involvering i eget liv. Vi skal derfor henstille, at der efterfølgende udstedes klare retningslinjer, der sikrer borgerens involvering.

Venlig hilsen
Jette Kammer Jensen
Sekretariatschef, AOF Danmark

VIDEN · UDVIKLING · SAMVÆR

Molestien 7
2450 København SV
Mobil: + 45 24 26 95 57
Hovednummer: +45 41 88 77 70
Email: jeje@aof.dk
www.aof.dk

Til:
Finansministerier

Dato: 12.03.2018

Høringssvar vedrørende udkast til forslag om lov om ændring af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, lov om social service, lov om integration af udlændinge i Danmark og forskellige andre love (Mulighed for at udarbejde Én plan til borgere med komplekse og sammensatte problemer)

Børne- og Kulturchefforeningen takker for muligheden for at afgive høringssvar. BKF er generelt positive overfor lovforslaget.

Vi er især positive i forhold til punkt 2.3.1 om én plan for familien, hvor familiens samlede mål kan fremgås, fremfor at det optræder fragmenteret.

I komplekse sager er der behov for at kunne samle alle indsatser i familien til en samlet plan.

Med venlig hilsen

Jan Henriksen,
formand for BKF

Eventuelle henvendelser til:

Formand for bestyrelsen Jan Henriksen , jan.henriksen@middelfart.dk

Formand for Børne- og Familienetværket Ane Stallknecht, ane.stallknecht@kalundborg.dk

Til

Finansministeriet

Att. Camilla Weincke (caw@fm.dk) og Christian Fuglsang (chrfu@fm.dk).

Hørings svar over udkast til forslag om lov om ændring af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, lov om social service, lov om integration af udlændinge i Danmark og forskellige andre love (Mulighed for at udarbejde Én plan til borgere med komplekse og sammensatte problemer)

Bedre Psykiatri takker for høringsmuligheden. Bedre Psykiatri (BP) har læst høringsforslaget og har følgende konkrete bemærkninger.

BP finder det indledningsvist positivt, at man med lovforslaget ønsker at styrke samspillet mellem indsatser tværs af forvaltningsområder og gøre op med, at den samme borger har flere forskellige handleplaner. Det har længe været efterspurgt, og som det betones allerede af Psykiatriudvalgets rapport 2013, er indsatserne for psykisk syge på sundhedsområdet, socialområdet og beskæftigelsesområdet ofte fastlagt i så forskellige planer, at det reelt kan betyde dobbeltarbejde for kommunerne, manglende sammenhæng i indsatser, og psykisk syge og pårørende kan som følge heraf opleve uoverskuelige og mindre virksomme forløb. (Psykiatriudvalget, 2013). Bedre Psykiatri er enig i Finansministeriets overvejelser omkring, at sektorlovgivningernes regler for udarbejdelse af separate planer imidlertid ikke altid medvirker til at sikre en koordineret og helhedsorienteret indsats for borgerne. Samtidig er der i dag begrænsede muligheder for at lave én samlet plan for familien. Derfor hilser Bedre Psykiatri velkomment, at der nu skabes mulighed for efter en konkret og individuel vurdering at tilbyde borgeren eller familien Én plan fremfor adskilte sektorspecifikke planer.

Planer i regionalt regi

Det går ikke ubemærket hen i lovforslaget, at der udarbejdes videre planer, der ikke er omfattet af dette lovforslag og som ikke uden ny hjemmel kan indgå i Én plan. Det er eksempelvis regionale sundhedsplaner og planer fra psykiatrien. Dog nævnes, at der på sigt kan være relevant at undersøge mulighederne at udvide rammerne for, hvilke planer der kan indgå i Én plan, herunder med fx regionale sundhedsplaner.

For Bedre Psykiatri er det afgørende, at lovforslaget også tager højde for de mange planer, som også udarbejdes i regionalt regi herunder særligt for psykiatrien. Dette gælder fx Behandlingsplaner efter § 3, stk. 1. i lov om anvendelse af tvang i psykiatrien m.v., Udskrivningsaftaler og koordinationsplaner efter § 13 a og § 13 b i lov om anvendelse af tvang i psykiatrien m.v., Koordinerende indsatsplaner for mennesker med psykiske lidelser og samtidigt misbrug., Handleplaner udarbejdet af Kriminalforsorgen for retspsykiatriske patienter. Og den samlede plan jf. Bekendtgørelse om en samlet plan for patienter med ophold på en særlig plads på psykiatriskafdeling.

Bedre Psykiatri ser gerne, at ovenstående planer i regionalt regi bliver integreret i nærværende lovforslag. Dvs. udarbejdelsen af én integreret plan for borgeren, eller familien, på tværs af de sager, som borgeren måtte have i regi af kommuner og regioner. En sådan model vil muliggøre et langt mere helhedsorienteret syn på særligt psykisk syge og pårørende samt en mere integreret indsats. Med andre ord skabe sammenhæng, koordination og kontinuitet for den enkelte (Statens Institut for Folkesundhed, 2017¹, Psykiatriudvalget, 2013). Bedre Psykiatri vurderer, at en samlet plan for kommuner og regioner vil være et betydeligt potentiale for effektivisering af kommunernes og regionernes samlede og sammenhængende indsats for særligt mennesker med psykisk sygdom og deres pårørende (ibid.). For Bedre Psykiatri er det forventningen, at en samlet plan

¹ Sammenhæng i indsatsen for mennesker med psykiske lidelser · Statens Institut for Folkesundhed 2017

(herunder integreret med én ansvarlig koordinator) vil medføre betydelige forbedringer både for den syge, de pårørende, sagsbehandlingen og indsatsen. Det forventes, at en så vidtrækkende plan i høj grad vil medvirke til, at mennesker med psykisk sygdom vil opleve et mere sammenhængende forløb med et tydeligere fokus på mål, der passer til deres samlede situation og indsats. Derudover vil det for sagsbehandlingen medvirke til, at der sker en væsentlig minimering af tidsforbrug ved udarbejdelse af plan, opdateringer og dokumentation jf. Deloitte, 2017 Analyse.

En koordinerende sagsbehandler

Det fremgår af lovforslaget, at det ikke indebærer et særskilt krav om, at Én plan skal udarbejdes og varetages af én koordinerende sagsbehandler. Det vil dog i det videre arbejde være relevant at se på mulighederne for at minimere antallet af kontaktpersoner og dermed styrke borgerens kontaktførelse.

Det fremgår allerede af Psykiatriudvalget 2013, at der er behov for en mere systematisk koordinering af borgerens forløb mellem de forskellige involverede fagpersoner og med inddragelse af borgeren. Dette gælder både i forhold til samarbejdet på tværs af sektorer, men også samarbejdet internt i kommunen. Der peges endvidere på, at for borgere med komplekse forløb, kan der være behov for en egentlig koordinator eller case-manager med henblik på at sikre mere kontinuitet i kontakten, mellem de øvrige instanser samt en samlet indgang til det offentlige.

Eksempler på kontaktpersoner for psykisk syge	
Kontaktperson i opsøgende teams:	Psykiatri (region)
Den behandlingsansvarlige	Sundhedsområdet
Sygehuslæge	Psykiatri (region)
Almen praktiserende læge	Praksissektor
Privat praktiserende læge/psykolog	Praksissektor
Patientrådgiver	Region
Støtte- og kontaktperson (SKP)	Kommune
Bostøtte	Kommune
Personale på botilbud	Kommune
Sagsbehandler i de kommunale forvaltninger	kommune
Mentorordninger på beskæftigelsesområdet	kommune
UU vejleder på uddannelsesområdet	Kommune
Koordinerende sagsbehandler på beskæftigelsesområdet	Kommune
Særligt for børn- og ungdomsrådet	
Sagsbehandlere i PPR	kommune
Kontaktperson til børn og unge	kommune
Sagsbehandler i børne- og familieafdeling	kommune
Støttelærere/personlig assistance	Kommune (skolen)

Ovenstående tabel viser med al tydelighed, at en borger med psykisk sygdom møder rigtig mange personer i sit forløb og kan opleve et behov for, at kontakten og koordination i højere grad samles.

Bedre Psykiatri vurderer, at det er nødvendigt at indføre lovgivningsmæssige forpligtelser for kommuner og regioner til at indføre et princip om *én borger – én plan – én ansvarlig*. Dvs. en kontaktperson som har et særligt øvre ansvar for at tilrettelægge den enkeltes forløb, og hvor der alt efter kompleksitet i borgerens behov udpeges en koordinatorfunktion blandt de fagpersoner, som i forvejen er involveret i borgerens forløb. En koordinatorfunktion kan understøtte, at borgeren i højere grad oplever én indgang til støtte og kan sikre, at de mange involverede aktørers indsats hænger sammen. Samtidigt skal koordinatorfunktionen sikre, at indsatsen kan ske fleksibelt og med udgangspunkt i borgerens ønsker, så borgeren oplever størst mulig indflydelse på eget forløb. (Psykiatriudvalget, 2013)

Under projekt "integrerede forløb for sindslidende", som blev udført fra 2011 til 2013, blev der i Region Midtjylland og Region Syddanmark afprøvet seks forsøg med det til fælles, at der var en

medarbejderfunktion, der fungerede som borgerens primære kontakt til systemet. Af medarbejderne i projektet blev koordinatorfunktionen generelt evalueret som en god og nyttig funktion, når indsatser fra region og kommune skal integreres. (SUM, 2014 – Generisk forløbsprogram for psykisk syge)

I den internationale forskningslitteratur på området peges på, at de funktioner, der traditionelt set ligger i koordinatorfunktionen, er:

- At skabe overblik og sammenhæng i den samlede indsats
- At afklare borgerens behov for indsatser
- At holde kontakt med borgeren og støtte borgeren i kontakten til øvrige indsatser og behandlingstilbud, som kan imødekomme borgerens behov
- At støtte borgeren i selv at handle og opnå kontrol over eget liv (6) (SUM, 2014 – Generisk forløbsprogram for psykisk syge)

Beskæftigelse som mål

Bedre Psykiatri noterer sig Finansministeriets overvejelser vedr. lovforslagets hovedindhold, idet der skrives, at formålet med Én plan er at understøtte en tværgående og sammenhængende indsats for borgere med komplekse og sammensatte problemer. I dette arbejde udgør varig beskæftigelse et overordnet og langsigtet mål, dog under hensyn til børns og unges behov for særlig støtte.

Bedre Psykiatri finder ordlyden ” varig beskæftigelse et overordnet og langsigtet mål” uhensigtsmæssigt, eftersom målgruppen for Én plan er borgere med komplekse og sammensatte problemer, som kan skyldes mange andre og forskellige faktorer end entydigt beskæftigelsesproblemer. Dette værende fx familiære problemer med sygdom, skilsmisse, aflastning, økonomi, boligsituation, skole etc. Der bør i lige så høj grad være muligt med Én plan at holde arbejdsfokus hvilende og i højere grad være baseret på recovery og forbedret funktionsevne. Hovedsigtet er, at psykisk syge i særdeleshed får udviklet deres sociale, økonomiske og personlige færdigheder, samt anvendt og udnyttet personlige såvel som faglige kompetencer, således man kan begå sig i samfundet og leve en meningsfuld og udfoldet tilværelse. Både som familie og som enkeltindivider.

Finansministeriets overvejelser om varig beskæftigelse som et overordnet og langsigtet mål synes bemærkelsesværdigt underbetonet; er uklar i indholdet og bør derfor belyses og afklares yderligere inden lovforslagets ikrafttrædelse.

Organisering

Med den foreslåede lovændring får kommunerne bedre muligheder for at indrette det tværgående arbejde med borgeren. Kommunerne gives organisatorisk frihed til at tilrettelægge arbejdet med borgere i Én plan, så borgeren oplever at have én indgang til kommunen. Dette indebærer f.eks. at jobcentrets opgavevaretagelse for Én plan kan henlægges i en anden enhed i kommunen. Det vil således være op til den enkelte kommune at organisere det tværgående arbejde for borgere med komplekse og sammensatte behov.

BP finder det vigtigt at pointere behovet for én indgang til kommunen for mennesker med psykisk sygdom. Af nuværende lovforslag er det dog uklart, hvordan fleksibiliteten vil bidrage til én indgang til kommunerne (herunder mangler nærmere beskrevet kriterier for fleksibiliteten), og hvilken effekt den organisatoriske frihed medfører for kommunernes forvaltning af Én plan. Risikoen ved høj grad af organisatorisk frihed kan være for stor variation mellem kommunernes praksis, tilbud, resultater og effekt heraf Én plan og dette

synes ikke nødvendigvis formålstjenesteligt for en ofte meget sårbar målgruppe som mennesker med psykisk sygdom og deres pårørende.

Bedre Psykiatri foreslår i forlængelse heraf, at en organisering af kommunernes forvaltning af *Én plan* bør hvile på princippet om *én indgang, én borger, én ansvarlig og én plan*. Mange mennesker med psykisk sygdom og pårørende oplever alt for ofte at være kastebolde mellem kommunens forvaltninger, og mellem kommunen og regionen pga. manglende/dårligt samarbejde. Det har store konsekvenser, og det er med til at forstærke risikoen for, at den enkelte fastholdes i sygdommen eller ligefrem får det værre. I dag må de pårørende derfor i høj grad træde til som tovholder i behandlingen. *Én klar indgang* (inspireret af den centrale visitation regionalt) vil derfor bidrage til at sikre lige adgang til hjælp og støtte uanset geografisk placering, skabe mest muligt systematik og overblik over kommunens muligheder, indsatser og støtte for mennesker med komplekse og sammensatte problemer som ofte præger psykisk syge og hvor der oftest er en koordinationsbehov forbundet hermed (Statens institut for Folkesundhed, 2017²).

Som det fremgår af ny analyse af Statens institut for Folkesundhed, 2017 har psykisk syge ofte mange kontakter og indsatser i det offentlige system. At borgerne modtager mange forskellige typer af indsatser og ydelser, og er i kontakt med mange forskellige fagpersoner inden for henholdsvis region, kommune og praksissektor, hvilket skaber en stor grad af kompleksitet. Det beskrives som en stor udfordring at finde rundt i systemet, blandt andet fordi faglige skel og sektoropdelinger ikke umiddelbart giver mening i et perspektiv, der handler om at få hverdagen til at fungere og om at forme den bedst mulige tilværelse med en længerevarende psykisk lidelse i bagagen. Sammenhæng for borgerne er dermed ikke kun knyttet til kontinuitet og glidende overgange mellem sektorer og fagpersoner. Sammenhæng vedrører også integration af den psykiatriske indsats i tilværelsen mere generelt og i borgernes mulighed for at opretholde en selvopfattelse som subjekter, der har noget relevant at bidrage med på arbejdsmarkedet og i samfundsfællesskabet. (Statens institut for Folkesundhed, 2017).

Ovenstående ligger i god tråd med ministeriets overvejelser ift., at det er for denne gruppe af borgere og familier, at indsatserne med fordel kan tilrettelægges ud fra et helhedsorienteret perspektiv, da problemerne ofte hænger sammen. Borgerens udfordringer på f.eks. beskæftigelsesområdet kan ikke nødvendigvis løses tilstrækkeligt uden blik for de udfordringer, borgeren har på det sociale område. Det er for denne målgruppe, at der er størst behov for at understøtte kommunernes mulighed for at tilbyde helhedsorienterede og sammenhængende indsatser.

Evaluering

Det fremgår af lovforslaget, at det findes hensigtsmæssigt, at der efter en passende periode foretages en evaluering af arbejdet med *Én plan*. Hvis lovforslaget vedtages, vil der derfor blive udarbejdet en evaluering af erfaringerne med lovforslaget til Folketinget. Finansministeriet vil fremsende evalueringen til Folketinget inden udgangen af 2021.

For det første er passende periode for uklar i lovforslaget og bør præciseres. For det andet foreslår BP, at evalueringen af *Én plan* bør ske løbende (fx hvert halve år) målt på fx antal borgere med *Én plan*, tilfredshed, type indsatser, effektmål m.fl. Evalueringen kan med fordel indtænkes som kvalitetsindikator for kommuners og regioners evne (hvis regioners planer integreres i nærværende lovforslag) til at samarbejde og skabe sammenhæng fremadrettet i tråd med de nationale mål for sundhedsvæsenet³.

² Sammenhæng i indsatsen for mennesker med psykiske lidelser - Statens Institut for Folkesundhed
³ <https://www.sum.dk/Aktuelt/Publikationer/Nye-nationale-maal-april-2016.aspx>

Med venlig hilsen

Bedre Psykiatri

Børnerådet

Finansministeriet
Christiansborg Slotsplads 1
1218 K

12. marts 2018
J.nr. 3.7.27/sg

**Børnerådets kommentar til forslag om
”Mulighed for at udarbejde Én plan til borgere med komplekse og
sammensatte problemer”**

Børnerådet kan tilslutte sig Sammenhængsreformens målsætning om et opgør med flere forskellige handleplaner for den samme borger, så borgeren kan opleve at have én indgang til kommunen. Rådet finder det positivt og hensigtsmæssigt i lyset af denne målsætning, at alle kommuner får bedre muligheder for at tilbyde borgerne og dermed også børn og unge sammenhængende og helhedsorienterede indsatser på tværs af forvaltningerne.

Børnerådet hæfter sig ved, at lovforslaget udtrykkeligt ikke har til hensigt at svække retssikkerheden ved at ændre de gældende regler om rettigheder og klageadgang i den eksisterende lovgivning. Rådet finder det særlig positivt, at barnets eller den unges handleplan kan indgå i den samlede familieplan, og at barnets selvstændige rettigheder efter serviceloven fortsat vil blive respekteret.

Børnerådet hilser på denne baggrund forslaget om Én plan velkomment med følgende kommentarer.

Koordination

Det fremgår af bemærkningerne si. 8, at forslaget ikke indebærer et særskilt krav om én koordinerende sagsbehandler, men at der i det videre arbejde med Én plan vil blive set på denne mulighed. Særligt for børn er det ofte forvirrende med ganske mange forskellige voksne omkring et i forvejen uoverskueligt sagsforløb. Skal børnesager i det beskrevne omfang (fx i form af en samlet familieplan, si. 11 i bem.) kunne indarbejdes i Én Plan-arbejdet, finder Børnerådet derfor, at én koordinator bør være en forudsætning for arbejdet, og at dette formuleres i lovforslaget.

Sundhedsproblemer

Borgere med komplicerede problemer vil også ofte også have sundhedsproblemer som en integreret del af problembilledet. Børnerådet forudser, at indsatsen for en helhedsorienteret tilgang til planlægningen næppe vil lykkes, hvis der ikke også tages de fornødne tværsektorielle

initiativer. Børnerådet ser derfor frem til, at de regionale sundhedsplaner og planer fra psykiatrien inddrages i arbejdet med Én plan, som anført si. 9 i bemærkningerne.

Videregivelse af oplysninger

Forslaget lægger op til, at der skal lovgives særskilt mhp automatisk videregivelse af oplysninger mellem forvaltningerne, når Én plan skal iværksættes for den enkelte borger. Det er Børnerådets opfattelse, at anvendelsen af samtykkereglerne vil være et bedre udgangspunkt for et godt samarbejde mellem borger og forvaltning. Borgeren inddrages i sin plan gennem dialog, og oplevelsen af at blive lyttet til styrkes gennem den drøftelse, der ligger forud for afgivelsen af samtykket. Lovgivning bliver dermed ikke nødvendig.

Med venlig hilsen

Per Larsen
Formand for Børnerådet

Lisbeth Sjørup
Konst. sekretariatschef

Finansministeriet
caw@fm.dk

Hørings svar om mulighed for at udarbejde *Én plan til borgere med komplekse og sammensatte problemer*

Dansk Arbejdsgiverforening er den 13. februar 2018 blevet hørt om forslag til ændring af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, lov om social service, lov om integration af udlændinge i Danmark og forskellige andre love (Mulighed for at udarbejde *Én plan til borgere med komplekse og sammensatte problemer*).

12. marts 2018
MBI

Dok ID: 117224

Lovforslaget tager sigte på at give kommunerne hjemmel til at erstatte de adskilte sektorspecifikke planer for borgere med komplekse og sammensatte problemer med "Én plan". Formålet er at understøtte en sammenhængende, tværgående og virksom indsats for borgerne på tværs af kommunale forvaltninger.

DA kan støtte forslaget og skal i den forbindelse bemærke, at det er afgørende, at det overordnede mål med "Én plan" bliver at understøtte at borgerne kommer tætte på arbejdsmarkedet og i beskæftigelse. Fokus skal være på job – også hvis beskæftigelsesindsatsen for personer med komplekse og sammensatte problemer flyttes fra jobcentret til en anden enhed i kommunen.

Med venlig hilsen
DANSK ARBEJDSGIVERFORENING

A handwritten signature in black ink that reads "Maria Bille Høeg".

Maria Bille Høeg

Til Finansministeriet

DANSK FLYGTNINGEHJÆLP
Borgergade 10, 3.sal
DK-1300 København K
Tlf: 3373 5000
www.flygtning.dk

12.03.2018

Høring over udkast til forslag om lov om ændring af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, lov om social service, lov om integration af udlændinge i Danmark og forskellige andre love (Mulighed for at udarbejde Én plan til borgere med komplekse og sammensatte problemer)

Finansministeriet har den 12. februar 2018 sendt ovennævnte lovforslag i høring med frist for bemærkninger den 12. marts 2018.

Dansk Flygtningehjælp har ud fra organisationens flygtningemandat bemærkninger til den del af lovforslaget, som omhandler flygtninges vilkår specifikt.

Lovforslagets formål er at understøtte kommunernes mulighed for at tilbyde borgere med komplekse og sammensatte problemer en sammenhængende og helhedsorienteret indsats. Det foreslås at give kommunerne bedre muligheder for at koordinere tilrettelæggelsen af borgerens indsatser på tværs af forvaltningsområder til gavn for borgeren.

Det foreslås, at alle kommuner får mulighed for efter en konkret og individuel vurdering at tilbyde borgeren eller familien Én plan fremfor adskilte sektorspecifikke planer for hver indsats i kommunen. Det vil bidrage til at understøtte en mere tværgående og sammenhængende indsats for borgere med komplekse og sammensatte problemer. Der skal tages udgangspunkt i regelsættet fra Frikommuneforsøg II (2016-2020).

Én plan skal således udgøre et redskab til at koordinere borgerens og/eller familiens indsatser på tværs af sektorlovgivninger og dermed understøtte et sammenhængende og helhedsorienteret forløb.

Borgere med komplekse og sammensatte problemer modtager ofte flere indsatser, og der udarbejdes flere planer for indsatserne i de forskellige enheder i en kommune, hvor hver enhed fokuserer på enkelte aspekter af en borgers liv. Derudover kan der være særlige indsatser for børn og unge i en familie, der kræver forældrenes deltagelse i hverdagen. Der kan derfor være overlap mellem de forskellige indsatser eller manglende koordinering.

Dansk Flygtningehjælp finder det positivt, at der ud fra et helhedsperspektiv udarbejdes en koordineret plan, hvor mål og indsatser fra andre sektorområder kan indgå i integrationskontrakten med henblik på at skabe sammenhæng i den samlede indsats for flygtninge. Det er ligeledes positivt, at den samlede indsats tilrettelægges under hensynstagen til eventuelle børn, unge og familiens behov for særlig støtte. I den sammenhæng vil det være afgørende, at det fremgår tydeligt og klart, hvem der har det overordnede ansvar for planen og koordineringen mellem indsatserne.

Ifølge lovforslaget er der behov for at kunne udsøge borgere, der er i målgruppen for at få tilbudt Én plan via samkøring af eksisterende data og samtidig behov for at kunne dele data på tværs af kommunale forvaltninger med henblik på at kunne udarbejde Én plan i samarbejde med borgeren.

Dansk Flygtningehjælp finder det positivt, at en borger eller familie til enhver tid kan afvise at få indarbejdet mål og indsatser fra andre sektorområder i integrationskontrakten og dermed frabede sig, at oplysninger om deres indsatser og tilbud mv. deles mellem kommunale forvaltninger og myndighedsområder.

Dansk Flygtningehjælp vil gerne opfordre til, at der er en særlig opmærksomhed omkring flygtninges inddragelse og viden om, hvad Én plan indebærer, da flygtninge kan have udfordringer i forhold til at forstå, hvad begreber som samkøring af data, videregivelse af fortrolige oplysninger, tavshedspligt og samtykke betyder i praksis. Det er afgørende for flygtninge, som for alle andre borgere, at der gives et informeret samtykke.

Med venlig hilsen

Christian Friis Bach
Generalsekretær
Dansk Flygtningehjælp
E-mail: christian.friis.bach@drc.dk
Direkte tlf. +45 3373 5130

Dato 12. marts 2018
HEN + MLJ

Side 1 af 9

Dansk Socialrådgiverforening
faglig handlekraft

Til
Finansministeriet
Christianborg Slotsplads 1
1218 København K

Høringssvar til lovforslag om Én plan

Dansk Socialrådgiverforening (DS) takker for muligheden for at afgive høringssvar til lovforslaget om Én plan til borgere med komplekse og sammensatte problemer. DS har gennem længere tid arbejdet for, at der kan arbejdes med én plan på tværs af jobcenter, socialforvaltning og sundhedssektor for disse borgere. De får ofte hjælp fra flere sektorer og har derfor flere handleplaner, som de i vid udstrækning selv må samordne. På den baggrund hilser vi lovforslaget meget velkommen.

Involvering af borgerne

Én plan vil handle om vigtige forhold i borgerens liv. Borgeren skal afklares helbreds-mæssigt, styrkes socialt, opkvalificeres og have støtte til at bruge sine egne ressourcer, så planen kan indebære vigtige ændringer i borgerens liv. Ikke mindst, fordi Én plan også skal omfatte de forhold, Serviceloven tager sig af. Private forhold som fx misbrug, helbred, handicap, forhold i familien, opdragelse af børn, relation til omverdenen etc. Derfor er det afgørende, at borgeren inddrages ordentligt og forstår hvad der foregår, så både plan og koordinering opleves meningsfuld.

Borgeren skal have **medejerskab til planen**, ellers kan man ikke i fællesskab nå de mål, der opstilles. Indsatsens enkelte dele og det samlede forløb skal være tydelige for borgeren. Nogle borgere vil have svært ved at overskue Én plan og den sammenhængende indsats, så hvis de skal kunne medvirke i realiseringen af planen, så skal de være informeret og involveret hele vejen. Beskæftigelsesindikatorprojektet understreger også, at planen skal opleves meningsfuld af borgerne.

Det er derfor klart, at Én plan ikke kan være en administrativ planlægning og koordinering 'oppefra'. Det **kan ikke være 'systemets' plan** for intern koordinering, det bør fremgå klart af både lovens tekst og af efterfølgende vejledninger. Hele ideen med Én plan forudsætter en aktiv involvering af borgeren. Vi skal hele tiden holde borgeren i centrum, det skal gennemsyre både loven og den udvikling, den skaber i kommunerne.

Hvis man kører hen over hovedet på de mennesker, det drejer sig om, så vil arbejdet med Én plan ikke fungere. Så bliver det uoverskueligt for borgeren, og i værste fald vil det kunne opleves som et overgreb, når mange fagfolk taler sammen, holder stormøder og koordinerer indbyrdes, uden at borgeren er ordentligt inddraget. Desværre må vi konstatere, at lovforslaget på vigtige punkter ikke følger denne grundlæggende forståelse af borgernes inddragelse. Det må, som foreslået nedenfor, absolut rettes op.

Én plan

Alle bestemmelser om Én plan bør fastlægges dels i **de relevante love**, dels ved **tværministeriel vejledning** til kommunerne. Det bliver svært at sikre ejerskab og ansvar for Én plan i forvaltningerne, hvis det ikke er fastslået i de enkelte love.

Én plan kan efter lovforslaget omfatte planer efter Serviceloven, beskæftigelseslovgivningen, sygedagpengeloven for borgere i kategori 2 og 3 samt (lidt indirekte) borgere på integrationskontrakt. Desværre vil regionale sundhedsplaner og planer fra psykiatrien ikke være omfattet. Det bør ændres. Vi synes også, at det bør tydeliggøres, på hvilken måde en udskrivningsplan fra kriminalforsorgen kan komme med i Én plan.

DS mener, at borgere bør kunne få Én plan, hvis de får eller skal have **hjælp fra to eller flere forvaltninger** samtidigt og dermed har et koordineringsbehov. I lovforslaget overlades det til kommunerne at skønne, hvem der skal have Én plan, hvilket vi finder alt for vilkårligt.

Én plan bør som hovedregel være **en ret for borgeren**, som kommunen har pligt til at følge op. En sådan ret vil være i overensstemmelse med, at borgeren skal involveres i planens udarbejdelse og gennemførelse. Dog bør det overvejes, om kommunen skal have pligt at udarbejde en plan for borgere, der ikke vil kunne tage stilling til spørgsmålet selv. Fx borgere med vidtgående funktionsnedsættelser eller massive sociale problemer, som ikke er i stand til selv at tage stilling til Én plan. For dem bør kommunen som et ekstra sikkerhedsnet udarbejde planen, også selvom de ikke beder om den.

Efter lovforslaget er kommunens afgørelse af, om der skal udarbejdes Én plan en processuel beslutning, og som sådan kan den ikke påklages. Det stiller borgeren svagt. Men når man gør planen til en ret for borgeren, så vil det problem forsvinde.

Én plan skal ifølge bemærkningerne i afsnit 2.2 have "varig beskæftigelse som et overordnet og langsigtet mål". Det er alt for snævert for nogle af de borgere, som skal have Én plan. Det er nødvendigt også at **fastholde Servicelovens hovedformål**, nemlig "at fremme den enkeltes mulighed for at klare sig selv eller at lette den daglige tilværelse og forbedre livskvaliteten". Det er det realistiske og nødvendige for nogle borgere.

Én plan bør være **en styrende 'overligger'** for de enkelte sektorers tilrettelæggelse af deres indsatser. Med udgangspunkt i planen kan de lægge deres særlige behandlingsplaner etc. Det er ikke realistisk eller fagligt holdbart, at Én plan helt afløser disse specifikke planer. Efter lovforslaget ser det ud til, at det er det, der skal ske: Én plan "træder i stedet for" sektorplanerne. Det forekommer ikke gennemtænkt. Det vil være meget svært at lave én sammenhængende plan med alle de vigtige detaljer, der hidtil har ligget i de enkelte sektorplaner. Én plan vil ikke i alle tilfælde kunne træde i stedet for sektorplanerne, den kan sikre en koordinerende ramme omkring den specialiserede indsats.

I bemærkningerne til lovforslaget (afsnit 2.3.1) slås det fast, at kommunerne kan "erstatte borgerens sektorspecifikke planer med **Én plan**". Samtidig siges det, at "lovforslaget ikke fastlægger særskilte krav til, hvilke oplysninger, der skal indgå i **Én plan**". Det er selvmodsigende og forvirrende: man kan ikke erstatte sektorplaner, der har mange eksplicite krav til indholdet, med **Én plan**, som så ikke beskrives indholdsmæssigt. Det fremgår også af afsnit 3.2.3, at der "ikke er ændringer i borgernes adgang til støtte efter serviceloven eller adgang til at klage over kommunens afgørelser" – men det skal borgeren altså forholde sig til ud fra **Én plan**, hvis indhold slet ikke er beskrevet og derfor kan være hvad som helst. DS mener, at det understreger, at **indholdet i **Én plan** må fremgå** af loven.

Planen bør have nogle centrale udgangspunkter, som bør beskrives i en tværministeriel vejledning til kommunerne. For det første det grundlæggende, at borgeren sættes i centrum for planen og skal involveres aktivt i hele sagens forløb. Derudover skal planen bygge på en rehabiliterende tænkning, og der skal arbejdes med progressionsmål sammen med borgeren.

Planen bør have nogle **konkrete indholdselementer**, der bør fremgå af lovteksten:

- Det overordnede formål med planen
- Sammendrag af de vigtigste relevante oplysninger om borgeren, der beskriver vedkommendes samlede situation i forhold til formålet. Herunder relevante barrierer og ressourcer
- Borgerens holdning og ønsker til den samlede indsats og målene
- Et overblik over mål og delmål samt de centrale progressionsmål
- En beskrivelse i oversigtsform af de planlagte tilbud i en rækkefølge, så de understøtter hinanden
- Et aftalefelt, hvor aftaler efter planen er beskrevet.

Opfølgningen på delementer i **Én plan** vil være fastlagt i de enkelte sektorlove. Men bortset fra det, så siger lovforslaget ikke noget om opfølgningen. DS mener, at det bør fremgå af lovteksten, at der skal ske en løbende og tilstrækkelig **opfølgning på **Én plan**** og dens elementer. Men kommunerne kan selv fastlægge, konkret hvordan opfølgningen af **Én plan** skal ske.

Koordinerende sagsbehandler

En koordinerende sagsbehandler er **en forudsætning** for, at man kan arbejde med **Én plan**. Det er umuligt at forestille sig formuleringen af planen og den løbende gennemførelse og opfølgning uden en sagsbehandler, der har ansvaret for koordineringen. Det var også konklusionen i Carsten Koch-udvalget, der slog fast, at "*borgeren skal med det samme tilknyttes en koordinerende sagsbehandler, der sørger for løbende at koordinere borgerens indsats*"¹. Man må vide, hvem der har det praktiske ansvar for planen. Og borgerne skal opleve, at de har én koordinerende sagsbehandler og én primær indgang og kontakt til kommunen. Forpligtelsen til at udpege en koordinerende sagsbehandler i sager med **Én plan** bør derfor fremgå af lovteksten. Den konkrete organisation omkring den koordinerende sagsbehandler kan dog være forskellig fra kommune til kommune.

---

¹ Carsten Koch-udvalget i rapporten "Nye vej mod job for borgere i kanten af arbejdsmarkedet", juni 2015, side 171

Koordinerende sagsbehandler findes allerede for flere grupper, og det ændres der ikke ved. Borgere i ressourceforløb og jobafklaring og sygedagpengemodtagere i kategori 3 har både en koordinerende sagsbehandler og én plan. Aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere har en koordinerende sagsbehandler. Det er paradoksalt, at lovforslaget ikke stiller krav om, at der skal tilknyttes en koordinerende sagsbehandler til de nye sager med Én plan. Man må spørge hvor mange, der faktisk mangler at få det, og hvad der kan begrunde, at de ikke også får den organisatoriske krumtap til deres samlede plan, som en koordinerende sagsbehandler er?

Når det er sagt, så skal det også siges, at **rollen som koordinerende sagsbehandler bør styrkes** på flere måder. Erfaringerne fra de eksisterende ordninger er, at de koordinerende sagsbehandlere ikke har tilstrækkelig kompetence til at koordinere mellem forvaltningerne, og vilkårene for sagsbehandlerne er også meget varierede. I nogle kommuner har de så høje sagstal, at det er umuligt at koordinere.

Det bør slås fast, at en koordinerende sagsbehandler har en række opgaver:

- give borgerne én primær kontaktperson til kommunen
- skabe en tillidsfuld relation til borgeren
- sikre en helhedsorienteret indsats, som er koordineret tværsektorielt, og som har bedst mulig kontinuitet
- medvirke til at udarbejde Én plan, og være ansvarlig for at tilrettelægge og rammesætte opfølgningen på den
- være opmærksom på, om der er indsatser inden for andre områder (fx sundhed og psykiatri), der bør inddrages i koordineringen.

Den koordinerende sagsbehandler skal have en grad af **tværgående beslutningskompetence** i forhold til sektorforvaltningerne vedrørende koordineringen og Én plan. Kompetencen kan ikke omfatte detaljer i sektorindsatsen, den må være overordnet for at sikre koordineringen, og den bør fremgå af loven.

DS mener, at det giver mest mening, at en koordinerende sagsbehandler sammen med borgeren får en **central rolle i udarbejdelsen af Én plan**. Drøftelser på netværksmøder (med borgerens deltagelse) og ved den koordinerende sagsbehandlers dialog med de involverede aktører skal fra start skabe enighed om mål og plan på tværs af fagområder og sektorlovgivning og skal afklare rollefordeling og forventninger til de forskellige aktører.

For at koordinerende sagsbehandlere kan løfte opgaven, skal de have **tid til at koordinere** og inddrage borgeren. Derfor må en koordinerende sagsbehandler have et lavere sagstal. DS anbefaler et **sagstal²** på ca. 35 sager på sygedagpengeområdet og på kontanthjælp ungeområdet og ca. 40 sager på kontanthjælp voksenområdet og ca. 30 sager på ressourceforløb. På den baggrund er DS' foreløbige vurdering af et passende antal sager, som en koordinerende sagsbehandler kan tage ansvar for cirka 20-30 sager, fordi der er tale om koordinering på tværs af forvaltninger og som udgangspunkt vil alle sager være komplicerede sager.

---

² www.socialraadgiverne.dk/sagstal.

Arbejdet som koordinerende sagsbehandler stiller også store krav til **faglig kompetence**. Kommunerne bør sikre, at sagsbehandlere har disse kompetencer, og der bør være mulighed for kompetenceløft for de medarbejdere, der har behov for det.

DS foreslår **ikke en bestemt organisering** af, hvordan kommunerne skal indpasse de koordinerende sagsbehandlere, men det bør fastslås i loven, at opgaven som koordinerende sagsbehandler placeres entydigt. Kommunen kan så selv afgøre, hvordan den organiserer koordineringen og alle parter medvirken. Men kommunen bør have pligt til at tage stilling til, hvem der har ansvaret for udarbejdelse af planen og for at koordinere løbende.

For de enkelte borgere er det meget forskelligt, hvad de vigtigste udfordringer er. Derfor bør den koordinerende sagsbehandler kunne findes i den forvaltning, der har hovedopgaven, eller som har særlig faglig viden om problematikken. Kommunen vil eventuelt kunne flytte opgaven til en anden sagsbehandler, hvis borgeren efter nogen tid primært overgår til en indsats i en anden sektor. Der må så sikres en god aflevering til den nye sagsbehandler.

Datasamkøring

Lovforslaget lægger op til en omfattende datasamkøring, langt ud over, hvad der hidtil har været accepteret. Denne principielle ændring begrundes med, at man skal kunne udsøge de borgere, der skal have Én plan, og at man skal kunne udarbejde og gennemføre den i praksis.

Samkøringen bliver ganske omfattende, **alle borgere med bare en enkelt indsats vil kunne samkøres** automatisk for at finde dem, der måske skal have Én plan. En stor gruppe borgere vil få deres data sammenkørt for at vurdere deres situation, en vurdering der måske endda vil foregå maskinelt med en algoritme udviklet til formålet. Det vil i høj grad ramme de i forvejen svageste borgere, og den omfattende gennemlysning af dem vil være en understregning af deres svaghed og umyndiggørelse ift. systemet. Der er ingen tvivl om, at det vil blive opfattet sådan, uanset det intenderede formål.

Det er en meget betænkelig udvikling, der har **alvorlige implikationer for menneskesynet og mødet med borgeren**. Det er i direkte modsætning til målsætningen om, at borgeren skal være i centrum som et ansvarligt subjekt, der skal inddrages og være myndig og handlekraftig i sit eget liv. Det er en de facto objektgørelse. Samtidig kan det skade forholdet til det faglige personale, som borgeren skal have hjælp af. En automatisk/maskinel udpegning efter en datasamkøring, som borgeren ikke har kendskab til eller kontrol over, er et dårligt udgangspunkt for et tillidsfuldt møde og et samarbejde, som borgeren kan være tryk ved.

Vi mener ikke, at der er behov for den automatiske samkøring for at finde de relevante borgere. Argumentet virker mildest talt søgt. Man **kunne jo bare spørge borgerne**, om de har sager i andre forvaltninger, og så kunne man drøfte muligheden for at udarbejde Én plan med dem. Det er den måde, det offentlige normalt vil møde borgere på, og som man har gjort det hidtil også for disse grupper. Det er uforståeligt, at man nu skal begynde en omfattende og automatisk datasamkørsel

for at løse et næppe eksisterende problem. Det er måske lidt nemmere, men det har skadelige konsekvenser for menneskesynet og for det daglige samarbejde.

Der er et par forhold i lovforslaget, der springer i øjnene. Der er en selvmodsigelse i, at man flere gange slår fast, at al ting sker "med henblik på at kunne udarbejde Én plan i samarbejde med borgeren" – og at man så ikke inddrager borgeren i beslutningen om samkøring og udpegning. Det er *ikke* at "udarbejde i samarbejde med borgeren". Samtidig er det iøjnefaldende, at man ikke samkører med sundhedsoplysninger. De er mere beskyttede fortrolighedsmæssigt, så der skal være samtykke for at videregive dem til en anden instans. Hvorfor er alle oplysningerne om sociale forhold, beskæftigelse, handicap osv. ikke omfattet af den samme fortrolighed?

Samtykke til videregivelse af oplysninger

På den baggrund mener DS, at **man skal fastholde kravet om samtykke** til videregivelse af oplysninger. Det er en alvorlig brist i lovforslaget, at det ikke sker. Videregivelse af oplysninger er en forudsætning for arbejdet med Én plan, men det bør ske med borgerens samtykke, det modsatte vil stride mod ideen om involvering af borgeren. Det kan holde borgeren uden for vigtige skridt i processen.

En forpligtende dialog, fuld åbenhed om, hvad der sker, og inddragelse i alle vigtige beslutninger er **centralt i det socialfaglige arbejde med borgeren**. Det kan vise borgeren, at han/hun respekteres som person. Brugen af samtykke er et udtryk for respekt og anerkendelse, der har stor betydning for borgerens tillid til systemet og fagpersonerne. I nogle tilfælde forventer borgerne måske, at videregivelse sker automatisk, og de er overraskede over, at det ikke bare sker. Ikke desto mindre er kravet om et eksplicit og informeret samtykke vigtigt, fordi det understreger involveringen af borgeren og er med til at vise koordineringens omfang og indhold.

Arbejdet med at få borgerens samtykke kan være **første skridt i dialogen** med dem, som kan åbne det koordinerede arbejde. Det kan tydeliggøre aktører, forløb og samarbejde og øge borgerens overblik og forståelse for arbejdet i Én plan. Borgeren skal fra start have overblik over, hvilke oplysninger, der cirkulerer mellem aktørerne, og hvad der sker i forløbet. Sagsforløbet skal være 'gennemsigtigt' og forståeligt.

Inddragelse og opbygning af indsigt og forståelse **kan skabe motivation og engagement**. Borgeren skal ud fra Én plan flytte sig og udvikle sig, i nogle tilfælde fra en fastlåst situation. Det kræver motivation, tiltro til egen kraft, tillid til de professionelle og åbenhed overfor 'systemets' ønsker. Det kan et informeret og frivilligt samtykke åbne for.

Samtykket er også af stor betydning for **borgerens retssikkerhed**. Det kan være med til sikre, at de ved, hvad der sker, og kan forstå forløbene og kan påvirke dem. Det åbner også for bedre processer omkring de udvekslede data. Persondata i sådanne sager er ikke bare 'data', hvis de skal være relevante og valide, så skal man forstå kontekster, faglige forudsætninger og tolkninger i dem. Informationer fra andre forvaltninger, skal vurderes og bruges med omtanke, og der kan processen omkring et samtykke åbne for en dialog om de overførte data.

Det er en generel erfaring fra socialt arbejde, at **samtykket i stort set alle sager kommer uden problemer**, når der er en god inddragelse. Det ses i børnesager, der jo i stigende grad køres tværsektorielt mellem skole, PPR og socialforvaltning. Her er samtykke til videregivelse af oplysninger en forudsætning, og det kommer stort set altid, når der er god inddragelse af borgerne. Personfølsomme oplysninger, der skal videregives mellem region (sundhedskoordinatoren) og kommune i sager til rehabiliteringsteamet, videregives også efter samtykke, og det giver ikke problemer i praksis. Hvis der trods den generelle velvilje over for videregivelse med samtykke dukker sager op, hvor det ikke er muligt at få samtykke, så skal vi arbejde med dem, som vi gør i dag, hvor der kan videregives uden samtykke efter persondatalovens hidtidige betingelser.

At arbejde med samtykke kan kræve lidt mere tid og evne til at skabe dialogen. Men tiden er givet godt ud, for dialogen har stor betydning for mødet med borgeren, og samtykket kan sikre, at risikoen for fejl og misforståelser reduceres. Det indledende arbejde med samtykke er en nødvendig og god investering.

DS mener således, at der **ikke er grund til en lovændring om automatisk videregivelse** mellem forvaltningerne, som lovforslaget lægger op til. En fastholdelse og understregning af reglerne om samtykke vil være det rigtige – og det vil være både tilstrækkeligt og godt for det koordinerede sagsarbejde og et konstruktivt samarbejde med borgeren.

Hvis der uanset DS' anbefaling kommer regler om videregivelse uden borgerens samtykke, så bør det være obligatorisk, at **borgeren skal informeres** om det. Borgeren må ikke holdes i uvidenhed om, hvad der gives videre, og hvorfor det sker. Det vil være en overskridelse af borgerens retssikkerhed, at vedkommendes data sendes rundt mellem forvaltninger, uden at han/hun ved det, og det er en meget dårlig start på samarbejdet i sagen.

Tilsvarende bør det fremgå af loven, at samtykke skal være **den prioriterede mulighed**, selv hvis der bliver mulighed for videregivelse uden samtykke. Så kan man i den daglige praksis fastholde samtykket som det fagligt juridisk og etisk rigtige og dermed mindske skaderne ved en videregivelse uden samtykke.

Samtykket skal have **en sikker juridisk form** og være i et forståeligt sprog, så borgeren kan forstå, hvad formålet er, hvad der videregives, og hvem oplysningerne videregives til. Borgeren skal afgive samtykket skriftligt. Det bør udformes, så det også dækker kravene i Forvaltningslov og Sundhedslov, så der ikke bliver problemer ift. de særlige regler om samtykke til videregivelse af sundhedsoplysninger efter Sundhedslovens § 43. Over tid kan sagen naturligvis udvikle sig på en måde, der gør det nødvendigt at videregive på en anden måde eller til andre organer. I længere sagsforløb må samtykket derfor være dynamisk, formålsbestemt og tidsbegrænset, og det kan løbende justeres. Det skal der tages højde for, både når reglerne udformes, og i de juridiske skabeloner, der skal arbejdes med i hverdagen.

Børn og unge og familieplan

Inddragelsen af **planer til forældre, der har en børnesag**, i Én plan bør markant forbedre indsatsen til dem. Efter Servicelovens § 52.2 og § 140 skal forældre med en børnesag have planer for den hjælp, de skal have bl.a. for at løse de problemer, der har ført til en anbringelse. Det er en vigtig hjælp, men den har altid været et svagt punkt i børnesagerne. Forhåbentlig kan inddragelsen i Én plan ændre det.

Der er nogle **udfordringer ved at gøre børnesagen til en del af Én plan**. Lovforslaget forholder sig nok til betydningen af de særlige bestemmelser om planer for børnene og de unge. Efter Servicelovens § 46 (og Børnekonventionens § 12) skal man altid inddrage børns og unges synspunkter og tillægge dem vægt, svarende til alder og modenhed. Vi kan ikke se, at der er taget højde for det i udarbejdelsen af Én plan som en familieplan. Vi har også svært ved at se, at det er indtænkt, at børn på 12 år skal inddrages, og at unge på 15 har selvstændig partsret ift. både plan og indsatser. Det er afgørende, at disse rettigheder respekteres både i ånd og bogstav. Lovforslaget må derfor tydeliggøre, hvordan man i forbindelse med familieplanen kan sikre, at man ikke antaster børnenes og de unges rettigheder. Herunder, hvordan man på en gang kan lave en familieplan og kan udskille børnenes og de unges planer fra den.

Endelig skal man være opmærksom på de særlige problemer, det vil skabe, at anbragte børn og deres forældre ofte **bor i forskellige kommuner**. Barnet går i skole i en anden kommune og bruger de lokale tilbud. Det vil skabe en yderligere dimension i koordineringen i Én plan/familieplanen: koordinering mellem flere kommuner.

Én plan vil være en relevant investering

Der vil være begrænsede udgifter ved det organisatoriske set up for Én plan og den koordinerende sagsbehandler, ikke mindst fordi kommunerne i vid udstrækning vil kunne fastlægge organiseringen selv.

Det foreslåede **lavere sagstal**, som er en forudsætning for den koordinerende sagsbehandlers arbejde, vil kræve tilførsel af ressourcer. Men da et realistisk udfald af koordineringen og Én plan er, at borgerne hjælpes hurtigere og mere sammenhængende, så er det også realistisk, at der kommer en gevinst ved, at borgernes problemer faktisk løses bedre og hurtigere. Indførelse af Én plan og koordinerende sagsbehandler må forventes at have en positiv effekt og en afledt besparelse.

Det er klart, at en øget brug af Én plan vil forudsætte en **forbedring af IT-systemerne**, der i dag ikke understøtter hinanden. Det kan også medføre udgifter, men de vil under alle omstændigheder være nødvendige, hvis de forskellige forvaltninger skal samarbejde.

Ressourcetilførsel til lavere sagstal for koordinerende sagsbehandlere og bedre IT-systemer bør ses som **en indledende investering**, der kan forventes at tjene sig hjem igen ret hurtigt. Det er i praksis også det, man kan se i de kommuner, der har erfaringer med at koordinere og forstærke indsatsen. De har i nogle tilfælde fået endda meget store nettogevinster få år efter deres investering.

Ikrafttræden

Loven om Én plan skal efter lovforslaget træde i kraft 1. juli i år. DS må kraftigt **fraråde en så tidlig ikrafttræden**. Indførelsen af Én plan vil indebære dybtgående omstillinger og ændringer i de enkelte kommuner og udvikling af fagligheden i de enkelte sektorer for at kunne indgå optimalt i den koordinerede indsats. Det skal der være tid til at forberede.

Vi har tidligere oplevet forcerede forløb ved implementering af store beskæftigelsesreformer, der ligesom det foreliggende lovforslag sigtede på koordinering og en sammenhængende, rehabiliterende indsats. Men på grund af en forceret implementering løb reformerne ind i problemer, som har været meget belastende for både borgere og det faglige personale, og som det har taget lang tid at rette mere eller mindre op på. Det gælder måske især indarbejdelsen af en god faglig praksis for koordinerende sagsbehandlere og for de tværgående ressourceforløb, som blev søsat i disse reformer.

DS skal på den baggrund kraftigt anbefale, at ikrafttrædelsen udsættes til 1. januar 2019.

Venlig Hilsen

Majbrit Berlau
Forman for Dansk Socialrådgiverforening

Til Finansministeriet
Att.: Camilla Weincke og Christian Fuglsang
E-mail: caw@fm.dk og chr fu@fm.dk

Blekinge Boulevard 2
2630 Taastrup, Danmark
Tlf.: +45 3675 1777
Fax: +45 3675 1403
dh@handicap.dk
www.handicap.dk

Taastrup, den 12. marts 2018
Sag 16-2018-00257 – Dok. 357801/mmh_dh

Danske Handicaporganisationers (DH) hørings svar til forslag om lov om ændring af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, lov om social service, lov om integration af udlændinge i Danmark og forskellige andre love (Mulighed for at udarbejde Én plan til borgere med komplekse og sammensatte problemer)

DH takker for muligheden for at komme med bemærkninger til lovforslag om 'Én plan' til borgere med komplekse og sammensatte problemer. DH har følgende bemærkninger:

DH mener, at det er meget positivt, at der med lovforslaget gives mulighed for at udarbejde 'Én plan' for borgeren. Mange mennesker med handicap oplever, at de kommunale systemer ikke taler sammen og dermed kan den samme borger have flere handleplaner for forskellige dele af indsatsen. Vel at mærke planer der ikke er koordinerede. Det er derfor helt rigtigt at give borgerne en samlet handleplan, så der ikke sættes modstridende indsatser i gang.

DH mener, at målet på sigt må være at *alle borgere*, der får hjælp fra to eller flere forvaltninger/sektorer, får 'Én samlet plan' for indsatsen. DH ser derfor lovforslaget som første skridt på vejen for at dette kan lykkedes. DH anerkender at det vil kræve en større omstillingsproces, at etablere koordinering mellem de forskellige myndighedsinstanser og at der derfor må tages et skridt af gangen, for at opnå målet om 'Én plan' på tværs af sektorer og områder.

DH forventer, at der i forlængelse af dette lovforslag, arbejdes hen i mod at alle borgere der får hjælp fra to eller flere forvaltninger/sektorer, tilbydes 'En samlet plan' for borgerens tværgående indsats, herunder også indsatser fra sundhedssektoren.

Generelle bemærkninger

Borgeren skal kunne tage initiativ til 'Én plan'

Ifølge lovforslaget er det kommunen der beslutter om en borger eller familie med komplekse og sammensatte problemer skal tilbydes 'Én plan'. Borgeren kan afvise at få en plan, men ikke efterspørge det. Ligesom borgeren heller ikke kan klage over ikke at blive tilbudt 'Én plan' jf. punkt 2.3.3 i bemærkningerne.

Det fremgår af lovens bemærkninger punkt 2.2, at: ”*De kommunale forvaltninger har det største kendskab til borgerne og har dermed de bedste forudsætninger for at vurdere, hvilke borgere der vil have gavn af Én plan.*” Det er DH's erfaring, at det ofte er borgeren selv eller familien, der er nød til at koordinere sin egen sag.

DH mener derfor, at det er vigtigt, at det er muligt for borgeren at tage initiativ til 'Én plan' fra kommunen, hvis borgeren oplever et behov for det.

DH anbefaler, at det indskrives i lovteksten, at borgere får mulighed for at tage initiativ til 'Én plan' – ikke kun mulighed for at afvise 'Én plan'.

DH vil gøre opmærksom på, at der vil være borgere med komplekse behov, som ikke selv kan efterspørge en plan, selvom de kan have behov. Her har kommunen en ekstra forpligtelse til at vurdere om der er behov for 'Én plan'.

Indholdskrav til 'Én plan' er nødvendigt

DH finder det uklart, hvorvidt de sektorspecifikke til handleplaner opretholdes når borgeren tilbydes 'Én plan'. Det fremgår af lovforslaget, at

”Med lovforslaget fastlægges ikke særskilte krav til, hvilke oplysninger der skal indgå i Én plan (...). Indholdet vil afhænge af den enkelte borgers situation, hvilke indsatser borgeren skal have, og af de specifikke krav der kan følge heraf i de enkelte sektorlovgivninger.” (Punkt 2.3.1, s. 11)

Senere i bemærkningerne fremgår det, at:

”Det betyder, at jobcenteret kan fravige de krav, der i gældende regler stilles til udarbejdelse og revision af »Min Plan« (...), hvis jobcenteret i stedet udarbejder Én plan for personen. Det gælder bl.a. reglerne om indhold i »Min Plan« (...), f.eks. at

planen skal angive de tilbud, som personen skal have efter loven og om, at tilbud skal begrundes.” (Punkt 3.1.3., s. 19f)

DH mener, at der skal være indholdsmæssige krav til 'Én plan'. Bl.a. på det sociale område har DH oplevet meget svingene kvalitet i handleplanerne, hvor en målsætning kan være 'at borgeren skal have det godt' og så er der ikke yderligere målsætninger for borgerens indsats. Der er derfor behov for at loven oplister nogle temaer som planen som minimum skal indeholde, ligesom borgerens mål og indsatser bør fremgå af planen.

DH anbefaler, at det kommer til at fremgå tydeligt at lovforslaget, hvilke indholdsmæssige krav der er til 'Én plan'.

Konkrete krav til indholdet kunne eksempelvis være:

- Overordnet formål med indsatsen
- Borgerens holdninger og ønsker for eget liv
- Overblik over tilbud, indsatser og hertil hørende planer, herunder mål og delmål
- Angivelse af hvem der gør hvad (Borgeren skal tydeligt kunne se hvem der er kontaktperson for en/flere dele af indsatsen)
- Tidsperspektiv
- Organisering af handleplansarbejdet
- Overblik over de aftaler der er indgået om fx opfølgingsmøder.

Oplevelsen af koordinering forudsætter færre kontaktpersoner

Det fremgår af lovforslagets generelle bemærkninger s. 8, at der ikke stilles krav om at 'Én plan' skal udarbejdes og varetages af én koordinerende sagsbehandler.

For DH er det vigtigste, at borgeren oplever at der sker en koordinering af sagen og at der sker fremdrift i sagen. Dette kan opnås af flere veje, men det er klart at jo flere sagsbehandlere borgeren møder, jo mere uoverskueligt og ukoordineret opleves mødet med kommunen.

Som det fremgår af bemærkningerne, er formålet med 'Én plan', at borgeren reelt oplever 'en indgang til kommunen'. DH er derfor helt enige i, at der i arbejdet med implementeringen af 'Én plan', skal ses på at minimere antallet af kontaktpersoner som møder borgeren jf. s. 8.

DH foreslår, at der i loven indføres en pligt til, at kommunen tydeligt tager stilling til hvem der har ansvaret for udarbejdelsen af 'En plan' ved opstarten af samarbejdet med borgeren. Ellers kan det hurtigt blive 'alles ansvar er lig ingens ansvar'. Ansvaret kan ligge hos en koordinerende sagsbehandler eller et lille tværgående team. Det er afgørende at borgeren ved hvem der er ansvarlig og hvordan den/de ansvarlige kan kontaktes. Ligesom det er vigtigt at koordineringen ikke har karakter af at indskyde 'et ekstra led' i sagsbehandlingen.

Aktiv borgerinddragelse giver de bedste resultater

En aktiv borgerinddragelse er helt afgørende for at lave 'En plan' for borgerens tværgående indsats. Borgeren skal være med hele vejen for at bidrage til, forstå og tage ejerskab til planen. Det skal være borgerens plan, hvis de mål der opstilles skal nås. Desværre oplever mange mennesker med handicap ikke, at de inddrages i egen sag. Det fremgår af Institut for Menneskerettigheders undersøgelse om 'Retssikkerhed i kommunerne' (2017), at *"knap 40 % mener ikke, at de har haft gode muligheder for at fortælle deres syn på sagen. Godt en femtedel mener slet ikke, de har haft mulighed for at blive hørt i deres egen sag."*¹

DH anbefaler, at det fremgår tydeligt af lovteksten og bemærkningerne, at borgeren skal inddrages aktivt i udarbejdelsen af 'En plan'.

Samtykke til videregivelse af oplysninger skal fastholdes

For at kunne udarbejde 'En plan' for borgeren, er det nødvendigt at dele oplysninger mellem de forskellige kommunale forvaltninger. Det fremgår med lovforslaget, at der med lovforslaget L 68 som fremsat, vil blive givet mulighed for at ministeren på et sektorområde efter forhandling med Justitsministeren, kan fastsætte nærmere regler om at personoplysninger af offentlige myndigheder må viderebehandles til andre formål, end de oprindeligt var indsamlet til. Fx videregivelse af oplysninger indenfor en kommune og udsøgning af borgere, der modtager ydelser på tværs af forvaltninger. Denne mulighed ønskes brugt i lovforslaget om 'En plan' til at kommunen kan dele oplysninger om borgeren uden borgerens samtykke.

DH mener, at det er afgørende at pligten til at indhente samtykke til deling af information fastholdes. Deling af information om borgeren, uden borgerens samtykke eller viden, vil i mange tilfælde kunne medvirke til at der opstår mistillid/utryghed i samarbejdet mellem borger og kommune, som kan modarbejde formålet med at skabe en sammenhængende indsats for borgeren.

---

¹ <https://menneskeret.dk/udgivelser/retssikkerhed-kommunerne>

DH anbefaler, at lovforslaget om 'Én plan' ikke benytter den eventuelle mulighed for datadeling der indføres med L 68.

DH er opmærksomme på, at det til tider kan opleves som forvirrende for borgeren, hvis der skal gives samtykke af flere omgange, for at kunne dele alle nødvendige oplysninger.

DH opfordrer til, at der arbejdes med en form for gradueret samtykkeerklæring, hvor det er muligt for borgeren at til- og fravælge samtykke i forhold til de relevante parter.

Evaluering af loven skal indeholde både kvalitative og kvantitative mål

Det fremgår at loven skal evalueres i 2021. DH ser frem til evalueringen.

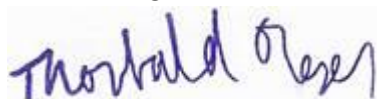
DH mener, at evalueringen skal indeholde borgernes oplevelser med tilbud om 'Én plan' indgår i evalueringen. Der skal lægges vægt på om borgeren oplever at der er en plan og oplever koordinering, herunder hvor mange kontaktpersoner borgeren har haft i sagen.

Derudover bør der måles på, hvor mange borgere, der modtager hjælp fra to eller flere forvaltninger, som er blevet tilbudt 'Én plan'.

For uddybende bemærkninger kontakt chefkonsulent Maria Holsaae på e-mail:

mmh@handicap.dk eller tlf.nr.: 2445 1557.

Med venlig hilsen

Thorkild Olesen
formand

Finansministeriet
Christiansborg Slotsplads 1
1218 København K
Danmark

Sendt til: caw@fm.dk, chrfu@fm.dk og
jm@jm.dk

6. marts 2018

Datatilsynet
Borgergade 28, 5.
1300 København K

CVR-nr. 11-88-37-29

Telefon 3319 3200
Fax 3319 3218

E-mail dt@datatilsynet.dk
www.datatilsynet.dk

J.nr. 2018-112-0861
Dok.nr. 465107
Sagsbehandler
Sara Koch Jørgensen
Direkte 3319 3291

Vedrørende høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, lov om social service, lov om integration af udlændinge i Danmark og forskellige andre love (Mulighed for at udarbejde Én plan til borgere med komplekse og sammensatte problemer)

Ved e-mail af 12. februar 2018 har Finansministeriet anmodet om Datatilsynets eventuelle bemærkninger til ovennævnte udkast til lovforslag.

Datatilsynet skal i den anledning udtale følgende:

1. Datatilsynet forudsætter, at persondatalovens bestemmelser vil blive iagttaget i forbindelse med de behandlinger af personoplysninger, der vil ske som følge af lovforslagets bestemmelser.

Datatilsynet har noteret sig, at det fremgår af udkast til lovforslaget, at der på bekendtgørelsesniveau påtænkes at skabe hjemmel til deling af data på tværs af kommunale forvaltninger ved at benytte den bemyndigelse, som forventes indført i § 5, stk. 3 i den kommende databeskyttelseslov.¹

Det bemærkes for en god ordens skyld, at det følger af persondatalovens § 57, at der ved udarbejdelse af bekendtgørelser, cirkulærer eller lignende generelle retsfor skrifter, der har betydning for beskyttelse af privatlivet i forbindelse med behandling af personoplysninger, skal indhentes en udtalelse fra Datatilsynet.

Datatilsynet forudsætter, at tilsynet bliver hørt over bekendtgørelser, der udstedes i medfør af loven, i det omfang disse har betydning for beskyttelse af privatlivet i forbindelse med behandling af personoplysninger.

Kopi af dette brev sendes til Justitsministeriets Lovafdeling til orientering.

Med venlig hilsen

Sara Koch Jørgensen

---

¹ Lov om supplerende bestemmelser til forordning om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger, jf. *Folketingstidende 2017-18, A, L 68 som fremsat*

Finansministeriet

Ergoterapeutforeningen
Nørre Voldgade 90
DK-1358 København K
Tlf: +4588826270
cvr nr. 19 12 11 19
etf.dk

Den 9. marts 2018

Høring over udkast til forslag om lov om ændring af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, lov om social service, lov om integration af udlændinge i Danmark og forskellige andre love (Mulighed for at udarbejde Én plan til borgere med komplekse og sammensatte problemer).

Finansministeriet har sendt lovforslag om mulighed for at udarbejde Én plan til borgere med komplekse og sammensatte problemer i høring.

Med loven vil det blive muligt for kommunerne at lave Én plan på tværs af social-, beskæftigelses- og familieområdet (og i nogle tilfælde også sundhedsområdet) for borgere med komplekse problemer. Det bakker de Ergoterapeutfaglige Selskaber op om. For der er brug for, at lovgivningen understøtter en sammenhængende indsats i kommunerne. Vi kan dog undre os over, at Én plan udbredes inden Frikommuneforsøget er evalueret.

For de Ergoterapeutfaglige Selskaber er det vigtigt, at:

- Vægtningen mellem de forskellige faglige områder og indsatser bliver fornuftig. Vi kan være bekymrede for, at det beskæftigelsesrettede fokus kommer til at være dominerende i Én plan. Formålet med Én plan bør være, at man tager afsæt i det den enkelte borger/familie har brug for. For mange borgere med komplekse problemer giver det mening, at der arbejdes hen imod job eller uddannelse. Men der vil også være borgere der først har behov for en socialindsats. Og der vil være familier, hvor hensynet til at barnet kommer i skole, går forud for at mor eller far får et job.
- Kommunernes brug af Én plan evalueres.
- Samtykke fra borgeren er en forudsætning for, at der udarbejdes Én plan. I lovforslaget står der blot, at borgeren kan takke nej til Én plan.
- Sundhedsområdet – både kommunalt og regionalt – på sigt kan blive en integreret del af Én plan.
- Datadelingen mellem forvaltninger og sektorer bliver muligt, hvis borgeren/familien samtykker.

Vi står gerne til rådighed med uddybning af dette hørings svar.

Med venlig hilsen

Tina Nør Langager
Formand for Ergoterapeutforeningen

FBU ForældreLANDSforeningen
Bernstorffsvej 20 B, 1
2900 Hellerup
Tlf. 70 27 00 27
vivi@fbu.dk
www.fbu.dk

Til

Finansministeriet
Christiansborg Slotsplads 1
1218 København K

Att.:

Camilla Weincke (caw@fm.dk)
Christian Fuglsang (chrfu@fm.dk)

Hellerup, den 12. marts 2018

FBU ForældreLANDSforeningens høringssvar til:

Udkast til forslag om ændring af lov om aktiv beskæftigelsesindsats, lov om social service, lov om integration af udlændinge i Danmark og forskellige andre love (Mulighed for at udarbejde En Plan til borgere med komplekse og sammensatte problemer).

Tak for muligheden for at afgive høringssvar.

FBU ForældreLANDSforeningens målgruppe er forældre, som er i særdeles svære livssituationer, og med komplekse sociale problemer. Mange af forældrene har fysiske og/eller psykiske vanskeligheder, er ofte fattige og lever af overførselsindkomster. Det er borgere, -som er i kontakt med de kommunale sociale myndigheder, fordi børnene eller familien har behov for særlig støtte, - borgere, hvor kommunen overvejer eller har besluttet, at der er grundlag for en børnefaglig undersøgelse og/eller, har behov for særlig støtte efter serviceloven (herunder anbringelse uden for hjemmet). Det er primært forældre, hvis børn er anbragt uden for hjemmet, eller er på vej til at blive anbragt (med eller uden samtykke), som FBU har kontakt med.

Det betyder også, at FBU ForældreLANDSforeningens målgruppe ofte er i kontakt med flere forskellige kommunale sektorer, og dermed også skal håndtere forskellige handleplaner, som ikke altid understøtter hinanden. Ikke nok med at forældre hvis børn er anbragt uden for hjemmet

Bernstorffsvej 20 B, 1, 2900 Hellerup
E-mail: vivi@fbu.dk www.fbu.dk

Telefon 70 27 00 27

FBU-LINIEN - åbningstider: mandag kl. 10 - 13 og 16 - 20,
tirsdag kl. 10 - 13 samt torsdag kl. 10 - 13 og 16 - 20

kan være i kontakt med flere forskellige sektorer i opholdskommune, men hvis de anbragte børn har anden handlekommune end forældrenes opholdskommune, har forældrene også samarbejde med handlekommunen ift anbringelsessagen og ift handleplan for barnet jvf § 140 stk 3 i lov om social service.

I den nuværende lovgivning og sagsbehandling er der flere udfordringer ift udarbejdelse og opfølgning på disse handleplaner. Udfordringer som gennem tiden er veldokumenterede og dermed ikke ukendte.

Forældre til anbragte børn og unge oplever alt for ofte, at der ikke foreligger en handleplan inden anbringelsen, at handleplanen er mangelfulde uden konkrete mål, beskrivelser af indsatsen og opfølgningen/evalueringen heraf. Alt for ofte oplever forældre, at handleplanen bliver udarbejdet uden deres inddragelse og medvirken, at der i sagsbehandlingen ikke har været en aktiv involvering og medinddragelse af forældrenes perspektiv, at forældrene i dialogen omkring anbringelsen og handleplanen ikke har oplevet sig anerkendt, hørt og inddraget.

Ift forældrehandleplaner jvf § 54 stk 2, hvor der skal træffes afgørelse om støtten til forældre med børn anbragt uden for hjemmet, er FBU ForældreLANDSforeningens erfaring, at kun meget få af forældrehandleplanerne lever op til det, man må forvente af en handleplan: Angivelse af klare konkrete mål, med angivelse af indsatser og ansvarlige for at nå målene samt om, hvordan der evalueres.

Dvs udfordringerne ift handleplaner er både ift at sikre, at der bliver udarbejdet En Plan, at kommunerne har mulighed for fagligt og koordineringsmæssigt at sikre at En Plan kan understøtte et sammenhængende og helhedsorienteret forløb for borgeren/familien, samt at der gennem forløbet er involvering, inddragelse og gennemsigtighed for den enkelte borger, - herunder at der er taget hensyn til borgerens retssikkerhed.

FBU ForældreLANDSforeningen kan støtte hensigterne med lovforslaget, - således at der for borgeren/familien med komplekse og sammensatte problemer kan udarbejdes En Plan, som kan imødekomme dette.

Vi ser dog udfordringer i lovforslaget, som bør overvejes til gavn for borgeren/familien.

1. **Kompleksiteten i borgerens/familiens problemer, - hvordan kan kommunerne imødekomme dette? Lovforslaget peger ikke på hvorledes den praktiske udmøntning af lovforslaget skal ske, - hvilken sektor i kommunen, der er ansvarlig for udarbejdelsen af En Plan.**

Borgerens/familiens sociale problemer er ofte både komplekse men ofte også af særdeles alvorlig karakter. At håndtere så komplekse, sammensatte og vanskelige sociale problemer kræver en særlig faglig koordinering og indsigt og en klar ansvarsfordeling ift

Bernstorffsvej 20 B, 1, 2900 Hellerup

E-mail: vivi@fbu.dk www.fbu.dk

Telefon 70 27 00 27

FBU-LINIEN - åbningstider: mandag kl. 10 - 13 og 16 – 20,
tirsdag kl. 10 – 13 samt torsdag kl. 10 - 13 og 16 – 20

hvilken af de involverede sektorer i kommunen, der har hovedansvaret for udarbejdelse af En Plan.

Derudover vil det i en anbringelsessag ofte også fordre samarbejde på tværs af kommuner, da børnenes handlekommune kan være en anden end forældrenes opholdskommune. Endvidere kan det også forekomme, at forældremyndighedsindehaverne til anbragte børn ikke er samlevende og bor i hver sin kommune. Det nødvendiggør koordinering og klar ansvarsfordeling i mellem de enkelte involverede sektorer i kommunen, og således vil det også være nødvendigt med en klar ansvarsfordeling ift hvem/hvilken kommune, der har ansvaret for at udarbejde En Plan.

2. Borgerens retssikkerhed.

Borgeren/familien skal fuldt ud sikres inddragelse i udarbejdelse af En Plan, - således at der sker en aktiv involvering og medinddragelse af forældrenes perspektiv i udarbejdelsen af planen.

Det er særdeles vigtigt, at der indhentes skriftligt samtykke fra forældrene til at de enkelte sektorer kan videregive oplysninger. Dvs FBU ForældreLANDSforeningen ser med alvorlig bekymring på tankerne om at skabe hjemmel til datadeling.

Lovforslaget giver kommunalbestyrelsen mulighed for at tilbyde borgere med komplekse og sammensatte problemer en sammenhængende og helhedsorienteret indsats, - og den giver mulighed for, at borgeren/forælderen kan afvise, at der udarbejdes En Plan. **Men lovforslaget sikrer ikke, forældrene/borgerne ret til at få udarbejdet En Plan.**

Bernstorffsvej 20 B, 1, 2900 Hellerup

E-mail: vivi@fbu.dk www.fbu.dk

Telefon 70 27 00 27

FBU-LINIEN - åbningstider: mandag kl. 10 - 13 og 16 – 20,
tirsdag kl. 10 – 13 samt torsdag kl. 10 - 13 og 16 – 20

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering
Camilla Weincke
Christian Fuglsang

Hørings svar om mulighed for at udarbejde Æn plan til borgere med komplekse og sammensatte problemer

FOA bakker op om intentionen med at lave en plan på tværs af lov- og forvaltningsområder samt at sikre en koordinering heraf for mennesker med komplekse og sammensatte problemer. Det er dog FOAs vurdering, at det fremsatte lovforslag med fordel kan udbygges og justeres, så intentionerne i endnu højere grad bliver tilgodeset.

Æn plan og rehabiliteringsplanen – en dobbelt løsning

FOA undrer sig over, at man med lovforslaget vil tilbyde målgruppen for ressourceforløb, jobafklaring og sygedagpenge kategori 3 muligheden for at få udarbejdet Æn plan. Efter FOAs vurdering er behovet for at udarbejde en samlet plan samt koordinering heraf allerede tilgodeset for de nævnte målgrupper. De får udarbejdet en rehabiliteringsplan, når deres sag bliver forelagt rehabiliteringsteamet, og der udarbejdes en indsatsplan, hvor de samlede indsatser, tidsplan og mål for borgeren på kort og lang sigt fremgår.

I forhold til ønsket om afbureaukratisering, kan dette tiltag for de nævnte målgrupper virke som et lag, der lægges oven i allerede eksisterende sagsprocedurer. Såfremt man fra ministeriets side vurderer, at indsatsdelen ikke rummer de samme muligheder for at yde en koordineret tværfaglig og -sektoriel indsats som det fremsatte forslag, vil FOA foreslå, at man i stedet for at tilføje endnu et redskab som Æn Plan, foretager en justering i rehabiliteringsplanens indsatsdel.

Man kan efter FOAs opfattelse med fordel gøre andre målgrupper, som fx personer der tilkendes fleksjob, tilskud til selvstændig virksomhed og revalidering, omfattet af retten til at få udarbejdet rehabiliteringsplanens indsatsdel, når der skal iværksættes indsatser på tværs af kommunens forvaltninger. Dermed fritages gruppen for yderligere planer.

Dato:
09-03-2018

Dokumentnummer:
18/64348

Ref.:
Nanna Mørch/Christine
Sarka

FOA

Stauings Plads 1-3
1790 København V

Telefon:
46972626

Mail:
foa@foa.dk

www.foa.dk

Med tanke på ovenstående fremstår lovforslaget ikke gennemtænkt og koordineret med øvrig lovgivning. Det virker som om, man fra ministeriets side ikke har haft lovforslaget i intern høring forud for den eksterne høring.

FOA vil desuden anbefale, at man i forbindelse med fremsættelse af lovforslaget, tilpasser proceskravene i rehabiliteringssager (tilskud til selvstændig virksomhed, fleksjob, ressourceforløb, førtidspension, jobafklaring og sygedagpenge kategori 3). De nævnte målgrupper skal alle have forelagt deres sag for kommunens tværsektorielle rehabiliteringsteam. For at fremme, at den tværfaglige og -sektorielle indsats kan tilbydes umiddelbart i forlængelse af rehabiliteringsmødet, bør rehabiliteringsplanens forberedende del tilpasses, så den fungerer som proceskrav for indsatser både i service- og beskæftigelsesloven. Som det er i dag, kan rehabiliteringsplanens forberedende del kun benyttes til tilkendelse af ovenstående ordninger på beskæftigelsesområdet og lov om social pension og ikke til indsatser efter servicelovens bestemmelser.

Èn plan for sygedagpengemodtagere kategori 2

FOA er uforstående overfor, at sygedagpengemodtagere visiteret til kategori 2 skal omfattes af Èn plan. Det er efter FOAs opfattelse ikke en målgruppe med komplekse og sammensatte problemer med behov for koordinering af tværsektorielle indsatser. Sygemeldte med en sådan karakteristik hører til i kategori 3 jf. lov om sygedagpenge § 12 stk. 1, nr. 3. Som FOA ser det, er lovforslaget et udtryk for en lappeløsning, fordi kommunerne ikke i høj nok grad visiterer sygedagpengemodtagere, med behov for en tværfaglig indsats til kategori 3. Ifølge Jobindsats.dk er kun 430 personer på landsplan visiteret til kategori 3 i de første elleve måneder af 2017 ud af en samlet gruppe på 144.284 personer, der har et sygeforløb på mere end otte uger. Det finder FOA urealistisk lavt. For netop den målgruppe (kategori 3) er reglerne allerede sådan, at deres sag skal forelægges kommunens rehabiliteringsteam med henblik på tilrettelæggelse af en tværfaglig indsats senest fire uger fra visiteringen til kategori 3, ligesom de har krav på en koordinerende sagsbehandler. Det stiller efter FOAs vurdering disse sygemeldte bedre end lovforslaget om Èn plan. Det er derfor FOAs opfordring, at lovgiver i stedet bør følge tæt op på, om sygedagpengemodtagere med komplekse og sammensatte problemer bliver visiteret korrekt.

Ret til Æn plan for nærmere bestemte målgrupper

FOA finder det problematisk, at visse målgrupper i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats § 2, med komplekse og sammensatte problemer, i lovforslaget er undtaget fra retten til at få udarbejdet Æn plan (eller rehabiliteringsplanens indsatsdel jf. ovenstående afsnit).

I stedet overlades det til kommunerne selv at foretage en vurdering af, hvem der er i målgruppen for Æn plan. FOA er bekymret for, det giver en alt for uens praksis på tværs af kommunerne, og at ikke alle, med behov for de fordele Æn plan kan give, får muligheden for at få udarbejdet en. Særligt vil FOA henlede opmærksomheden på gruppen af aktivitetsparate kontanthjælps- og uddannelsesmodtagere, der ikke i forvejen er omfattet af retten til at få udarbejdet en rehabiliteringsplan og få deres sag forelagt rehabiliteringsteamet. Netop den målgruppe må i høj grad forventes at have komplekse og sammensatte problemstillinger med behov for en tværfaglig indsats, der skal koordineres.

Alle med ret til Æn plan bør have ret til en koordinerende sagsbehandler

Retten til en koordinerende sagsbehandler gælder jf. lovforslaget kun personer i jobafklaringsforløb, ressourceforløb og sygedagpengemodtagere visiteret til kategori 3. Hvis intentionen med at skabe og sikre større samspil mellem indsatserne på tværs af forskellige forvaltningsområder og fagspecialer skal opnås, finder FOA det vigtigt, at der i alle tilfælde følger en koordinerende sagsbehandler med udarbejdelsen og koordineringen af Æn plan.

FOA vil her benytte lejligheden til at påpege vigtigheden af, at den koordinerende sagsbehandler har de fornødne faglige kompetencer og ressourcer til både at udfærdige planen og følge op på den i tæt og givende samarbejde med borgeren. Der bør overfor kommunerne lovgives eller kraftigt opfordres til et lavt antal sager pr. koordinerende sagsbehandler. Samtidig opfordrer FOA til, at der i forbindelse med de politiske behandlinger af lovforslaget udbydes et efteruddannelsesforløb for koordinerende sagsbehandlere centralt fra.

Venlig hilsen

Mona Striib
Næstformand

Høringssvar til Udkast til lov om Én plan fra Frikommunenetværk, En plan for en sammenhængende indsats sammen med borgeren

---

Frikommunenetværket, En plan for en sammenhængende indsats sammen med borgeren har indenfor høringsperioden behandlet udkast til Lov om Én plan og har udarbejdet et fælles høringssvar.

Bedre løsninger for borgerne

Frikommunenetværket, En plan for en sammenhængende indsats sammen med borgeren ser overvejende positivt på udkast til Lov om Én plan.

Kommunerne Allerød, Ballerup, Fredensborg, Frederikssund, Furesø, Gribskov, Halsnæs, Helsingør og Hillerød tilbyder i frikommuneforsøget én plans-samarbejde med borgere med problemstillinger, der går på tværs af lovområder. De ni kommuner ser Lovudkastet som en positiv tilkendegivelse i forhold til ambitionerne i én plan-forsøgene. Det understøtter ambitionen om at sætte den enkelte borgers behov i centrum – og målet om at borger opnår bedre trivsel, tilknytning til arbejdsmarkedet og oplever at være aktiv og bidragende til det omgivende samfund.

Frikommuneforsøg bliver til lovgivning

Frikommunenetværket oplever, at der er blevet lyttet til kommunerne og vil gerne takke for det gode og konstruktive løbende samarbejde, der har været omkring forsøget mellem netværket og såvel Økonomi- og Indenrigsministeriet, Finansministeriet som Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering og Børne- og Socialministeriet.

Lovudkastet efterkommer en del af det, vi i kommunerne har brug for – nemlig muligheden for at lave én samlet plan. At lovudkastet er integreret i relevant generel lovgivning, skaber overblik og sammenhæng i forhold til arbejdet med den enkelte borger, og dette kvitterer netværket for.

Muligheden for at tilbyde én plan ser frikommunenetværket dog som en vigtig, men lille brik i et meget stort puslespil, som tilsammen kan skabe den ønskede sammenhæng og effekt for borgerne.

Mulighed for at tilrettelægge planens indhold sammen med borgeren

Vi kan dog konstatere, at flere af de øvrige paragraffritagelser, der anvendes i frikommuneforsøget ikke imødekommes med lovforslaget. Det drejer sig blandt andet om mulighed for fleksibelt at tilrettelægge indholdet i handleplanen sammen med borgeren – herunder at kunne fravige ret og pligt tilbud og tilbyde indsatser efter f.eks. serviceloven som led i borgerens vej mod uddannelse og beskæftigelse.

Det er fundamentalt for kommunernes samarbejde med borgere i komplekse situationer, at der gennem høj faglighed kan tages udgangspunkt i den enkelte borgers ambitioner og ressourcer. De borgere som er omfattet af lov om Én plan, er karakteriseret ved, netop *ikke* at passe ned i de traditionelle kasser. Kommunerne har derfor behov for færre bindinger og mere fleksibilitet til at vurdere, hvad planen skal indeholde i samarbejde med borgeren selv. Dette er et vigtigt aktiv i forhold til at udløse borgerens egne ressourcer og bane vejen mod uddannelse og beskæftigelse. Det savner frikommunenetværk, en plan i lovforslaget.

Én sammenhængende indsats og én afgørelse

En væsentlig del af én plan er, at indsatserne tilrettelægges på en måde der sikrer sammenhæng og helhed for borger. Fx har mange unge behov for både at blive støttet ud fra de sociale aspekter som rummes i Serviceloven (socialpædagogisk støtte) og ud fra de uddannelsesrettede aspekter, der rummes i Lov om Aktiv Beskæftigelsesindsats (mentorstøtte). I praksis kan kommunen godt lade én person udføre begge typer støtte, men der skal udarbejdes to forskellige afgørelser med hver sin klagevejledning. Det er forvirrende for borgeren og administrativt tungt for kommunen. Der bør kigges på mulighederne i lovgivningen for at give borgere én indsats, der favner flere lovområder, med én afgørelse og én klagebehandling .

Én udredning

Frikommunenetværket anser det som afgørende, at borgeren i én plan-samarbejdet tilbydes én sammenhængende udredning, som afdækker borgerens samlede situation, hvad er behovet, ønskerne og ressourcerne. Én udredning er vigtig, når kommunerne skal udøve rettidig omhu, og når borgerens overordnede mål skal udmøntes i integrerede indsatser.

Når der som det er tilfældet i dag udredes i henhold til flere lovområder, forsinker det samarbejdet med borgeren omkring udarbejdelse af overordnede mål og bæredygtige indsatser, som rykker borgeren tættere på uddannelse og beskæftigelse. Desuden fordrer de mange udredninger, at borgeren oplever at blive spurgt om de samme ting flere steder i kommunen, og der indhentes fx lægeerklæringer på den samme borger af flere omgange. Mange udredninger er dyrt, ineffektivt og skaber mistillid hos borgeren.

Relation til forenkling af beskæftigelseslovgivningen

Frikommunenetværket anerkender udmeldingen om, at de processuelle og indholdsmæssige fritagelser, som netværket anvender på forsøgsbasis, følger i forbindelse med forenkling af beskæftigelseslovgivningen i 2019. Denne proces vil vi afvente med spænding og følge nøje, da disse fritagelser er en forudsætning for at udløse potentialet i Lov om én plan, så borgerne opnår den ønskede effekt.

Mulighed for datadeling

I høringsbrevet, som blev udsendt sammen med Udkast til lov om én plan, er vi blevet stillet følgende i udsigt: *"Det bemærkes, at det af udkast til lovforslaget fremgår, at der påtænkes at skabe hjemmel til datadeling til Én plan på bekendtgørelsesniveau ved at be-nytte bemyndigelsen i § 5, stk. 3, i forslaget til databeskyttelseslov, jf. Folke-tingstidende 2017-18, A, L 68 som fremsat. Denne bekendtgørelse vil blive sendt i ekstern høring hurtigst muligt efter, at databeskyttelsesloven forventes vedtaget."*

Dette ser vi som en forudsætning for, at kommunerne aktivt kan samarbejde med borgerne indenfor de rammer, som lovforslaget rummer.

Løsninger til enkel registrering

Kommunernes pligt til fortsat at registrere og indberette oplysninger om indsatser i flere fagsystemer på trods af, at borgeren tilbydes en én plans-løsning, fordrer dobbeltregistrering og flere bureaukratiske bindinger for kommunerne. Det betyder at loven reelt set skaber mulighed for overblik og sammenhæng for borgeren, men samtidig skaber flere og mere ineffektive arbejdsgange for sagsbehandlerne.

Frikommunenetværket lever med dette ineffektive vilkår i forsøgsperioden, men det er ikke holdbart i forhold til permanent lovgivning. Det er essentielt, at der bliver skabt en løsning for et enkelt og effektivt registreringssystem, hvis kommunerne skal effektuere lov om én plan.

Digital understøttelse af én plan

Med fravigelse af kravet om at én plan skal digitaliseres, forringes kommunernes muligheder for at skabe gennemsigtighed og overskuelighed for borgerne. Set fra et borgerperspektiv er det afgørende, at de har god og nem adgang til egne handleplaner. Samtidig bliver manglen på It understøttelse lig med ineffektive arbejdsgange for medarbejderne og mindre tid til samarbejdet med borgerne. Her kunne bemærkes, at det står kommunerne frit for at digitalisere handleplanen. Det er dog et faktum, at samarbejdet med digitale leverandører effektiviseres mærkbart, hvis der bliver stillet lovgivningsmæssige krav.

Ikrafttrædelsestidspunktet

Frikommunenetværk, en plan udtrykker bekymring over det udmeldte ikrafttrædelsestidspunkt for Lov om Én plan. Det er urealistisk, at en kommune kan nå at omstille sine arbejdsgange med virkning fra lovens ikrafttræden juni 2018. Dermed er der risiko for at KAN bestemmelsen i højere grad opfattes som symbolsk, end som en reel mulighed. Vi vil derfor anbefale, at ikrafttrædelsestidspunktet udskydes, hvilket vil give kommunerne tid til at forberede sig på omstillingen – samtidig kan der passende arbejdes på, at finde bæredygtige løsninger for registrering, udredning, klagebehandling, it understøttelse, datadeling og at loven følges op af krav om sammenhængende indsatser for målgruppen.

Foreningen af kommunale
social- sundheds- og
arbejdsmarkedschefer i Danmark

Til Finansministeriet

Sendt til: caw@fm.dk, chrfu@fm.dk

Vordingborg
8. marts 2018

Høringssvar vedr. udkast til forslag om lov om ændring af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, lov om social service, lov integration af udlændinge i Danmark og forskellige andre love (Mulighed for at udarbejde Én plan til borgere med komplekse og sammensatte problemer)

Foreningen af kommunale social-, sundheds- og arbejdsmarkedschefer i Danmark (FSD) takker for muligheden for at kommentere på udkastet vedr. muligheden for at udarbejde Én plan til borgere med komplekse og sammensatte problemer.

Som udgangspunkt bifalder FSD, at borgere der har komplekse og sammensatte problemer får en indsats, der er kordineret ved, at der udfærdiges "Én plan". Samtidig finder FSD det positivt, at lovforslaget giver mulighed for, at kommunerne selv kan definere målgruppen; "borgere med komplekse og sammensatte problemer".

Et vigtigt opmærksomhedspunkt er, at der er tale om en KAN-bestemmelse (hvor borger og kommune kan afvise/tilbyde, at der udarbejdes Én plan). FSD kan være bekymret for, at kompleksiteten øges ved at flere planer bringes i spil, og der tilføres en opgave med grundig vejledning af borger. Herved vil der ikke blive tale om en afbureaukratisering, som er en af intentionerne med lovforslaget. Derfor anbefaler FSD en SKAL-bestemmelse.

FSD vurderer endvidere, at det er vigtigt, at der tages udgangspunkt i hele familien, når der arbejdes med komplekse problemer. Når et enkelt familiemedlem er ramt af komplekse problemstillinger, rammes den øvrige familie ofte af afledte problemstillinger.

FSD ser det som et vigtigt aspekt, at der kan udveksles de fornødne data mellem afdelingerne for at sikre, at der ikke foretages parallelindsats eller modsatrettede indsatser. Samtidig er det en forudsætning, at der også på tværs af ministerielle sektorer kan udveksles oplysninger. Eksempelvis er det vanskeligt at få de tilstrækkelige lægelige oplysninger, der skal anvendes for at forberede en sag til rehabiliteringsteamet, hvis ikke der anvendes en speciallægeerklæring. Det koster tid og penge.

FSD vurderer ligeledes, at den digitale understøttelse bliver afgørende for, at der kan identificeres og handles på problemstillingerne på tværs af de lovgivningsmæssige områder.

Og netop den digitale understøttelse bliver en stor udfordring. Rent praktisk vil det blive svært at dele viden, da forskellige forvaltninger og eksterne parter har forskellige it-løsninger, som ikke nødvendigvis har snitflader. Dette kan give mange besværlige arbejdsgange med at sende fra og indtaste i eget system, hvad andre instanser har bevilliget og/eller igangsat af aktiviteter.

Dette bliver yderligere besværliggjort af, at der med lovforslaget ikke fastlægges særskilte krav til, hvilke oplysninger, der skal indgå i én plan. Dette gør, at der i hvert enkelt samarbejde om hver enkelt plan først skal fastlægges, hvilke komponenter, der skal indgå i planen for, at det netop bliver én plan. Det vil dog først blive en plan i det øjeblik, at det sikres, at alle involverede parter har adgang til samme opdaterede informationer – og dette kan kun gøres ved at sikre gode kommunikationsmuligheder og snitflader systemerne imellem.

Der bør endvidere tages hensyn til de nye dataforordningsprincipper, da de vil spille en væsentlig rolle i forbindelse med den tværsektorielle indsats, hvilket også betyder, at samtykkeerklæringer skal være udfærdiget meget præcist i forhold til, hvor vi kan indhente oplysninger.

I den forbindelse gør FSD opmærksom på samtykkekravene i forvaltningslovens § 29 (det fremgår ikke af afsnit 4), herunder hvilke oplysninger, der kan videregives til leverandørerne. Skal alle have adgang til de samme oplysninger? (der kan være flere leverandører i spil ift. den samme borger/familie).

Endelig vil FSD opfordre til, at man i lovforslaget om den koordinerede indsats på ungeområdet (FGU-vedtagelsen) også medtager enslydende beskrivelser/mål/ intentioner for indsatsen.

Med venlig hilsen

Helle Linnet
Landsformand

Finansministeriet
Christiansborg Slotsplads 1
1218 København K
Danmark
caw@fm.dk
chrfu@fm.dk

WILDERS PLADS 8K
1403 KØBENHAVN K
TELEFON 3269 8888
MOBIL 91325769
EMKI@HUMANRIGHTS.DK
MENNESKERET.DK

DOK. NR. 18/00512-2

**HØRING OVER UDKAST TIL FORSLAG OM LOV OM
ÆNDRING AF LOV OM EN AKTIV
BESKÆFTIGELSESINDSATS, LOV OM SOCIAL SERVICE,
LOV OM INTEGRATION AF UDLÆNDINGE I DANMARK
MV. (MULIGHED FOR AT UDARBEJDE ÉN PLAN TIL
BORGERE MED KOMPLEKSE OG SAMMENSATTE
PROBLEMER)**

12. MARTS 2018

Finansministeriet har ved e-mail af 12. februar 2018 anmodet om Institut for Menneskerettigheders eventuelle bemærkninger til udkast til forslag om lov om ændring af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, lov om social service, lov om integration af udlændinge i Danmark mv. (Mulighed for at udarbejde Én plan til borgere med komplekse og sammensatte problemer).

**GENERELLE BEMÆRKNINGER PÅ BAGGRUND AF INSTITUTTETS
UNDERSØGELSE**

Instituttet har i oktober 2017 udgivet en rapport om hjemløse borgeres rettigheder i kommunerne.¹ I rapporten undersøgte instituttet blandt andet erfaringerne med anvendelsen af sociale handleplaner i servicelovens § 141 til hjemløse borgere.

Instituttets rapport så blandt andet nærmere på, hvilke barrierer der kunne være i forhold til at få udarbejdet handleplaner og på, hvilke erfaringer kommunerne, de hjemløse og andre aktører havde med handleplanerne.

Undersøgelsen viste, at det kan være vanskeligt for både kommuner og i særdeleshed de hjemløse at orientere sig i de mange planer på social- og beskæftigelsesområdet. På den baggrund anbefalede instituttet

---

¹ Institut for Menneskerettigheder, Hjemløse borgeres rettigheder i kommunerne, 2017, kapitel 7 'Sociale handleplaner', tilgængelig på: https://menneskeret.dk/sites/menneskeret.dk/files/media/dokumenter/udgivelser/hjemloeses_rettigheder_2017.pdf.

regeringen at tage initiativ til, at antallet af planer på social- og beskæftigelsesområdet blev nedbragt og så vidt muligt blev samlet i én samlet tværgående plan.

Instituttet finder det derfor positivt, at regeringen har taget initiativ til at gøre det muligt at udarbejde én fælles plan til borgere med komplekse og sammensatte problemer (kaldet 'Én plan').

Lovudkastet giver kommunerne frihed til efter en konkret og individuel vurdering at erstatte borgerens forskellige planer med Én plan.

Kommunerne får samtidig frihed til selv at beslutte, hvordan man organisatorisk vil arbejde med Én plan. Med lovudkastet stilles der ikke særskilte krav til, hvad planen skal indeholde. Dette afgøres blandt andet af de specifikke krav til de planer, som Én plan måtte erstatte for den enkelte borger.

Instituttets undersøgelse konkluderede, at der i kommunerne er forskellige opfattelser af, hvad en social handleplan er, og hvad den skal bruges til, samt at der er behov for udvikling af metoder til at arbejde med handleplaner som et styringsredskab for den samlede indsats.

Flere af de kommunalt ansatte, vi interviewede i undersøgelsen pegede på, at de kommunale forvaltningers forskellige lovgivningsmæssige ramme, formål, faglighed, begrebsanvendelse mv. kan gøre samarbejdet på tværs af forvaltningerne vanskeligt. Muligheden for at anvende Én plan vil ikke i sig selv løse samarbejdsvanskelighederne på tværs af forvaltningerne, men forudsætter, at hver enkelt kommune udvikler metoder til at arbejde med Én plan som et styringsredskab for den samlede indsats.

Kommunerne vil formentlig implementere anvendelsen af Én plan på forskellige måder, og instituttet finder det derfor positivt, at der i lovudkastet forudsættes en evaluering af erfaringerne inden udgangen af 2021. Det kan overvejes, om der fra centralt hold bør iværksættes initiativer, der kan understøtte kommunernes udarbejdelse af metoder til at arbejde med Én plan i implementeringsfasen.

Endelig skal instituttet bemærke, at vores undersøgelse viste, at det i kommunerne er særligt vanskeligt at koordinere indsatsen over for borgere, der modtager ydelser fra to forskellige kommuner samtidig. Denne problemstilling opstår i sager, hvor en tidligere opholdskommune efter retssikkerhedslovens § 9, stk. 7, bevarer handleansvaret for ydelser efter serviceloven, men øvrige ydelser efter social- og beskæftigelseslovgivningen efter retssikkerhedslovens § 9, stk. 1, ydes af den aktuelle opholdskommune.

Denne gruppe vil ofte have komplekse problemer og behov for en koordineret indsats. Det er uklart, om kommunerne vil kunne anvende tilbud om Én plan til denne gruppe.

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at regeringen overvejer, om der bør iværksættes initiativer, der kan understøtte kommunernes udarbejdelse af metoder til at arbejde med Én plan i implementeringsfasen.

FORHOLDET TIL REGLERNE OM PERSONDATABESKYTTELSE

Det fremgår af lovudkastet, at det påtænkes at skabe hjemmel til, at kommunerne automatisk kan udsøge og identificere borgere, der er i målgruppen for tilbuddet om at få udarbejdet Én plan. Det fremgår videre, at det påtænkes at skabe hjemmel til, at kommunerne kan dele oplysninger om borgeren på tværs af forvaltninger og myndighedsområder med henblik på at koordinere indsatserne og tilbyde en mere helhedsorienteret indsats.

Det fremgår af lovudkastet, at denne hjemmel påtænkes etableret ved at benytte sig af bemyndigelsesbestemmelsen i § 5, stk. 3, i det forslag til ny databeskyttelseslov, som netop nu behandles i Folketinget. Denne bestemmelse giver adgang til, at der kan fastsættes nærmere regler om, at offentlige myndigheder må behandle personoplysninger til andre formål, end dem de oprindeligt blev indsamlet til, uafhængigt af, om disse formål måtte være uforenelige med de oprindelige formål.

Det skal i den forbindelse bemærkes, at instituttet i høringsvar af 22. august 2017 til udkast til forslag til databeskyttelsesloven blandt andet anbefalede, at adgangen til at undtage fra kravet om formålsbestemthed i lovens § 5, stk. 3, jf. EU's databeskyttelsesforordnings artikel 23, kun bør anvendes undtagelsesvis og efter en konkret vurdering, og at det altid bør uddybes, hvorfor det er nødvendigt at foretage netop denne undtagelse.

Det fremgår ikke klart af lovudkastets bemærkninger, at der skulle være behov for at fravige udgangspunktet om formålsbestemthed i udkastet til databeskyttelseslovens § 5, stk. 3, jf. forordningens artikel 23.

Som det fremgår af lovudkastet, er målgruppen for Én plan borgere med komplekse og sammensatte problemer, hvor der kan eller skal udarbejdes flere planer for indsatserne, og hvor der er et koordinationsbehov forbundet hermed. Disse borgere har berøring med flere kommunale myndighedsområder og har eller kan få udarbejdet særskilte planer for deres indsatser.

Målgruppen er således borgere, der allerede er kendt af de kommunale forvaltninger, som løbende skal følge op på diverse planer og indsatser, og hvor der i forvejen består et koordinationsbehov. Det er således uklart, hvorfor der skulle være behov for at fravige udgangspunktet om formålsbestemthed med henblik på at udsøge borgere, der er i målgruppen, idet disse allerede er kendt af kommunerne.

Det er endvidere uklart, at der skulle være behov for en særskilt hjemmel for at dele oplysninger med henblik på at udarbejde Én plan, idet borgeren ved tilbud om udarbejdelse af Én plan kan give samtykke til, at oplysningerne kan indhentes og videregives.

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at regeringen præciserer lovforslaget og redegør yderligere for behovet for at fravige kravet om formålsbestemthed.

Med venlig hilsen

Emil Kiørboe

SPECIALKONSULENT

**Finansministeriet
Christiansborg Slotsplads 1
1218 København K**

Sendt pr. mail til caw@fm.dk og chr fu@fm.dk

Hørings svar fra KL vedr. lovforslag om Én plan

Dato: 9. marts 2018

Sags ID: SAG-2017-04169
Dok. ID: 2487990

E-mail: MAP@kl.dk
Direkte: 3370 3730

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 1 af 8

Finansministeriet har den 12. februar 2018 sendt et udkast til lov om ændring af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, lov om social service, lov om integration af udlændinge i Danmark og forskellige andre love (Mulighed for at udarbejde Én plan til borgere med komplekse og sammensatte problemer) i høring. Lovforslaget udmønter aftalen om etablering af hjemmel til én samlet plan, der blev indgået af KL og regeringen i økonomiaftalen for 2018.

Det har ikke været muligt at få KL's høringssvar politisk behandlet inden for høringsfristen. KL fremsender derfor her et foreløbigt høringssvar og vil fremsende eventuelle endelige bemærkninger, hvis den følgende politiske behandling giver anledning til ændringer. KL tager endvidere forbehold for de økonomiske konsekvenser af lovforslaget.

Nedenfor opsummeres KL's hovedbudskaber:

Et vigtigt første skridt

- Forslaget er starten, men ikke målet – behov for flere ændringer
- Lovgivningernes silotænkning smitter af på kommunal praksis
- Øget sammentænkning vil gavne alle

Behov for fokus på helheden i borgerens udfordringsbillede

- Vigtigt at kunne inddrage alle relevante indsatser
- Undgå uhensigtsmæssig målgruppeafgrænsning
- Behov for at tydeliggøre rammerne for arbejdet med Én plan
- Alle børn skal indgå fra starten

Øget sammenhæng på tværs forudsætter øget fleksibilitet

- Procesregulering spænder ben for sammenhængende indsatser
- Planen skal have afsæt i borgerens – ikke systemets – behov
- Afhængighed af andre lovforslag kræver overgangsmuligheder

Fælles indsatser kræver fælles viden

- Én plan forudsætter bedre muligheder for datadeling
- Datadeling skal komme hele sagsbehandlingsarbejdet til gode
- Behov for justering af statslige dataregistreringsløsninger

Behov for fokus på sammenhængsforståelsen frem for enkeltdelene

- Behov for øget fokus på fællesmængden – bekendtgørelse
- Stor og kompleks opgave, der kræver overgangsfase

Et vigtigt første skridt

KL og kommunerne har i efterhånden mange år efterlyst mulighed for at kunne lave én samlet plan for borgere, der har komplekse problemer og derfor modtager indsatser på tværs af forskellige områder. Derfor er KL meget positive overfor, at regeringen med dette lovforslag tager det første vigtige skridt i retning af at understøtte kommunernes mulighed for at sikre sammenhængende og helhedsorienterede indsatser for borgere med komplekse problemstillinger.

Lovforslaget er således et første vigtigt skridt i opgøret med lovgivningens silotænkning, som smitter af på den måde, kommunerne arbejder på. Det er imidlertid afgørende, at være opmærksom på, at dette lovforslag kun er første skridt og ikke endemålet.

For at sikre reel understøttelse af kommunernes mulighed for at skabe sammenhængende og helhedsorienterede indsatser for borgerne, er der behov for også at sikre fællesskab om andre dele af myndighedsarbejdet med borgeren. Det handler bl.a. om at sikre mulighed for én udredning, der tager højde for helheden i borgerens udfordringsbillede i stedet for at de enkelte lovgivninger kun tager dele heraf i betragtning. Det handler ligeledes om øget fleksibilitet i sammensætningen af indsatser på tværs af lovgivninger, så det bliver nemmere for kommunerne at sammensætte den rigtige indsatspakke med udgangspunkt i borgerens behov. Endelig indebærer understøttelsen af en reel helhedsorientering også, at klagesystemet fremadrettet også bør forpligtes til at se på borgerens helhed.

KL ser meget frem til de næste skridt i retning af bedre understøttelse af kommunernes mulighed for at skabe helhedsorienterede indsatser for borgerne. Det vil være til stor gavn for borgerne, der forhåbentligt vil få mere effektive indsatser samt undgå frustration over manglende sammenhæng på tværs, og det vil have en afledt positiv effekt for hele samfundet.

Jf. ovenstående mener KL ikke, at de enkelte sektorlovgivninger i dag er tilstrækkeligt tænkt sammen på tværs, herunder at de tager højde for, at borgerne ofte modtager indsatser efter flere lovgivninger på samme tid. KL finder det derfor forkert, når det indledningsvist i lovbemærkningerne afsnit 2.1 står, at "*Gældende ret på beskæftigelses-, social- og integrationsområdet understøtter, at kommunerne tilrettelægger og koordinerer borgernes indsatser efter en sektorlovgivning med indsatser fra andre sektorområder*". KL anerkender, at de nævnte lovgivninger kræver, at kommunerne tænker på tværs af områder. Men det er langt fra det samme, som at de dermed reelt understøtter et tværgående fokus.

Det er ikke gjort med, at man i lovgivningen overordnet anfører, at man har pligt til at tænke på tværs. Det bør gennemsyre hele skrivningen af reglerne og understøttes ved at tydeliggøre, at eksempelvis bostøtte efter serviceloven og mentorer efter beskæftigelsesloven, der i bund og grund er samme ydelse, men med forskellige fokus, eksempelvis kan træde i stedet for hinanden.

Dato: 9. marts 2018

Sags ID: SAG-2017-04169
Dok. ID: 2487990

E-mail: MAP@kl.dk
Direkte: 3370 3730

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 2 af 8

Behov for fokus på helheden i borgerens udfordringsbillede

Udfordringerne for de borgere, der har de mest komplekse problemer, kan have meget forskelligartede udtryk. Der er derfor behov for at sikre, at den tværgående fælles indsats kan have fokus på alle dele af borgerens udfordringsbillede. Det nødvendiggør, at man ikke på forhånd afskærer udvalgte dele af borgerens problemer fra at indgå i den fælles indsats.

Det er derfor vigtigt, at målgruppen ikke afgrænses ved krav om, at borgeren i forvejen skal være omfattet af minimum to eksisterende plankrav. Kommunerne leverer i dag mange indsatser, som ikke nødvendigvis afleder plankrav. Det gælder visse forebyggende sociale foranstaltninger ligesom det gælder kommunale sundhedsindsatser osv. At indsatserne ikke er omfattet af plankrav er dog ikke det samme som, at der ikke kan være behov for at sammentænke de enkelte indsatser. Derfor opfordrer KL kraftigt til, at man ikke lader eksisterende plankrav eller andre koblinger til eksisterende indsatser, fx at borgeren er sygemeldt efter kategori 2, være en del af målgruppedefinitionen. Det vil risikere at skabe en u hensigtsmæssig indsnævring af målgruppen. Det er kompleksiteten i borgernes behov, der bør være afgørende.

I forlængelse af ovenstående er det ligeledes afgørende, at kommunerne får mulighed for at indtænke indsatser, som ikke er omfattet direkte af lovforslaget. Det vil eksempelvis være meget u hensigtsmæssigt, hvis kommunerne ikke kan inddrage fx kommunale sundhedsindsatser i sammentænkningen af helhedsindsatsen til borgeren. KL ser derfor gerne, at det gøres tydeligt, at alle borgerens indsatser kan sammentænkes inden for rammen af Én plan, uagtet at lovforslaget ikke tillader, at alle sektorplankrav erstattes af Én plan.

Hensigten med lovforslaget om Én plan er at give hjemmel til at kommunerne kan udarbejde én fælles plan på tværs af områder i stedet for at hvert område skal udarbejde egne sektorspecifikke planer. Såfremt der sker den nødvendige IT-understøttelse, vil dette udover bedre indsatser til borgerne også kunne bidrage til at mindske de administrative ressourcer til sagsbehandling.

Imidlertid er lovforslaget i sit ordvalg flere steder utydeligt på, om Én plan reelt kan erstatte en given sektorplan, eller der i stedet er tale om, at kravet om sektorplanen fastholdes, hvorfor der kun er tale om, at dele herfra kan kopieres over i én plan. Forvirringen opstår, fordi man mange steder skriver, at indholdet af en specifik sektorplan "kan indgå" i Én plan. KL opfordrer til at man fjerner denne tvivl ved i stedet at skrive, at Én plan kan "erstatte" sektorplanen.

Hvis man med én plan skal undgå blot at erstatte hidtidige snitflader med nye snitflader er det jf. ovenfor afgørende, at de indsatser, der kan indgå dækker hele paletten af borgernes udfordringsbillede. Særligt på to områder synes der fortsat at være et stykke vej, før dette mål nås.

For det første beskriver lovforslaget, at uddannelsesområdet omfattes af Én plan. Der henvises til, at der skabes hjemmel hertil i Forslag til lov om

Dato: 9. marts 2018

Sags ID: SAG-2017-04169
Dok. ID: 2487990

E-mail: MAP@kl.dk
Direkte: 3370 3730

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 3 af 8

ændring af lov om vejledning om uddannelse og erhverv samt pligt til uddannelse, beskæftigelse m.v. (Kommunal indsats for unge under 25 år). Dette lovforslag har været i høring. Imidlertid indeholder det ikke hjemmel til, at uddannelsesplanen kan erstattes af Én plan. Det er vigtigt, at denne nødvendige hjemmel sikres enten i det nævnte forslag eller i dette lovforslag.

For det andet er det med det nuværende lovforslag meget svært at se, hvordan børn og unge under 16 år med indsatser efter serviceloven kan indgå i Én plan. Det fremgår intet sted af selve bestemmelserne, og der er modsatrettede signaler i lovens bemærkninger. Det fremgår dog tydeligt, at kommunerne fortsat vil være forpligtede til at udarbejde en særskilt § 140-handleplan for børnene og de unge. Problemerne for børn og unge kan sjældent ses uafhængigt af deres forældre og de familiemæssige relationer, de indgår i. Derfor bør lovforslaget understrege i meget højere grad, end det gør pt., at Én plan også skal kunne være familiens plan.

På den baggrund finder KL det også naturligt, at børnene udfordringer skal tænkes ind fra start. Der vil kunne opstå særlige situationer, hvor det ikke er hensigtsmæssigt, fx hvor forældrene er skilt, at parterne får indsigt i hinandens private forhold gennem Én plan. I disse tilfælde skal det selvfølgelig være muligt for kommunen at vurdere, hvorvidt det er hensigtsmæssigt, at der laves en familiens plan. Men det klare udgangspunkt bør dog være, at familien betragtes som en helhed og børnene og derfor SEL § 140-handleplanen uanset barnets alder er inkluderet. Som lovforslaget er udformet nu vender det den anden vej, nemlig at børnene ikke skal indgå i én plan, men undtagelsesvist kan inkluderes heri. Én plan vil potentielt kunne være et vigtigt redskab til at sikre bedre overgange fra barn og ung til voksen, men det kræver, at man ikke isolerer familieafdelingernes arbejde, som lovforslaget gør pt.

Set i lyset af, at familieafdelingens arbejde med udsatte børn og unge som udgangspunkt holdes uden for arbejdet med Én plan virker det umiddelbart selvmodsigende, at det flere steder i lovforslaget understreges, at indsatserne i regi af Én plan skal tilrettelægges "*under hensyn til et barn eller en ungs særlige behov for særlig støtte*". Hvordan skal kommunerne kunne tage dette hensyn, når de som udgangspunkt ikke må inddrage arbejdet med børnene/de unge?

Derudover finder KL det besynderligt, at man jf. ovenfor fremhæver børn og unge som en målgruppe, der skal tages særligt hensyn til. Der skal tages hensyn til alle særlige behov. Og det kan være lige så relevant at tage hensyn til særlige behov i andre dele af familien, fx hos en ægtefælle med handicap.

KL vurderer, at lovforslaget omfatter de fleste af de relevante kommunale sektorplaner. Det er således et godt sted at starte, at give den øgede fleksibilitet inden for kommunen. Imidlertid vil det være ønskeligt, at man på sigt tilstræber, at planen også dækker på tværs af stat og regioner. Således kan det være relevant fremadrettet også at overveje mulighederne for at lade indsatser i regi af fx forløbsplaner fra hhv. sygehuse og almen praksis og Kriminalforsorgens planer indgå i arbejdet med Én plan.

Dato: 9. marts 2018

Sags ID: SAG-2017-04169
Dok. ID: 2487990

E-mail: MAP@kl.dk
Direkte: 3370 3730

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 4 af 8

Øget sammenhæng på tværs forudsætter øget fleksibilitet i reglerne

Hvis kommunerne på optimal og ubureaukratisk vis skal kunne sikre borgerne sammenhængende indsatser på tværs, så er der behov for en større fleksibilitet i reglerne, end der er i dag.

Af lovens bemærkninger fremgår det, at der ikke stilles indholdsmæssige eller organisatoriske krav til arbejdet med Én plan. Det er en sandhed med moderationer, fordi lovforslaget ikke gør op med de indholdsmæssige og organisatoriske krav, der i dag følger de enkelte sektorplaner. Eksempelvis står der flere steder, at "*indholdet vil afhænge af (...) de specifikke krav, der kan følge heraf i de enkelte sektorlovgivninger*".

Det er korrekt, at der ikke stilles nye krav oven på dem, der i forvejen fremgår af sektorlovgivningerne. Men summen af de eksisterende krav er også svære nok at håndtere. Jf. senere bør man derfor i stedet arbejde i retning af at mindske disse krav, og det bør ske allerede i dette lovforslag.

Der er på tværs af de omfattede lovgivninger ikke enighed om, hvad indholdet af en handleplan skal være. I nogle lovgivninger er indholdskravene meget overordnede beskrevet, mens de i andre lovgivninger er meget detaljeret beskrevet. I sidstnævnte tilfælde har flere af de krævede oplysninger i høj grad karakter af dokumentation. Dokumentationen er bagudskuende og systemets behov. Det er derfor sjældent vigtigt at formidle til borgeren. Planen bør være fremadskuende med fokus på mål og midler til at nå dertil.

Hvis Én plan skal honorere samtlige indholdskrav på tværs af de forskellige sektorlovgivninger, risikerer det at blive nogle meget lange handleplaner, som blot akkumulerer oplysningerne fra de forskellige sektorplaner, hvoraf nogle også vil være helt eller delvist overlappende. Det vil resultere i nogle uoverskuelige planer, som ikke nødvendigvis tilgodeser borgerens behov. Én plan bør også være et dialogværktøj mellem borgeren og kommunen. Men det forudsætter, at Én plan bliver overskuelig og sætter fokus på det, der er vigtigt for borgeren. Kommunerne skal selvfølgelig stadig dokumentere grundlaget for de forskellige indsatser, men det bør kunne ske andetsteds end i regi af Én plan. Kommunerne bør derfor overlades større frihed til at definere indholdet af Én plan, herunder også at fravælge indholdsdele fra visse sektorplaner, end lovforslaget umiddelbart lægger op til.

Lovforslaget sikrer, at kommunerne får mulighed for at henlægge jobcentrets opgavevaretagelse for Én plan til en anden enhed i kommunen. Det er en vigtig forudsætning for at kunne tilrettelægge arbejdet med Én plan fleksibelt. Den organisatoriske skærmning af jobcentrets opgavevaretagelse, som der i dette konkrete tilfælde fritages fra, er imidlertid en væsentlig hindring for generelt at kunne arbejde mere sammenhængende med udgangspunkt i borgerens samlede udfordringsbillede. KL skal derfor opfordre til, at denne organisatoriske barriere for sammenhængende indsatser generelt ophæves.

Dato: 9. marts 2018

Sags ID: SAG-2017-04169

Dok. ID: 2487990

E-mail: MAP@kl.dk

Direkte: 3370 3730

Weidekampsgade 10

Postboks 3370

2300 København S

www.kl.dk

Side 5 af 8

På sigt er der generelt behov for friere rammer for kommunernes opgavevaretagelse, hvis man for alvor ønsker at understøtte mere helhedsorienterede indsatser. De forskellige lovgivninger er i dag i større eller mindre grad præget af procesregulering. Det kan eksempelvis handle om tidsfrister og krav til indhold af samtaler mv. Procesreguleringen påvirker sagsbehandlingen, så overholdelse af disse krav kommer til at fylde uforholdsmæssigt meget. Og overholdelsen af proceskravene kan i visse tilfælde kollidere med hensynet til borgerens behov.

KL ønsker derfor, at procesreguleringen fremadrettet begrænses i de forskellige lovgivninger, og at der i stedet i højere grad sættes fokus på mål og effekt for borgeren. Det er sidstnævnte, der skaber forskel for borgeren – ikke overholdelse af proceskrav. Så længe man beder kommunerne arbejde helhedsorienteret med sammenhængende indsatser på tværs uden at løse op for procesreguleringen, så svarer det til at kræve, at kommunerne trykker på speederen, men samtidig skal have håndbremsen trukket.

En af de lovgivninger, der i høj grad præges af procesregulering er den nugældende Lov om en aktiv beskæftigelsesindsats (LAB). Derfor er det også essentielt for lovforslaget om Én plan, at der forventes at blive overladt kommunerne mere processuel fleksibilitet med den forventede kommende forenkling af LAB-loven. Imidlertid er resultatet af forenklingen endnu ikke kendt, og den nye LAB-lov vil ikke være trådt i kraft den 1. juli 2018, hvor loven om Én plan forudsættes at træde i kraft. KL efterlyser derfor, at lovforslaget eksplicit forholder sig til overgangsperioden frem mod den nye LAB-lovs ikrafttrædelse, herunder også hvad regeringen vil gøre for at sikre den nødvendige processuelle fleksibilitet, hvis LAB-loven ikke sikrer de nødvendige forenklinger.

Lovforslaget om Én plan hviler i høj grad på de fritagelser, som frikommunenetværket om "Én plan for en sammenhængende indsats sammen med borgeren" har fået. Frikommunenetværket har imidlertid fået flere fritagelser end nærværende lovforslag hjemler. Det drejer sig bl.a. om fritagelser i forhold til ret- og pligt-tilbud i beskæftigelseslovgivningen. Fritagelserne har muliggjort, at man kan sammensætte indsatserne effektivt med udgangspunkt i borgerens behov. Det handler ikke om at tilside-sætte rettigheder og pligter, men at bruge dem på en hensigtsmæssig måde. KL mener, at loven om Én plan som minimum bør give samme muligheder, som der er givet i frikommunenetværket, da de af såvel kommunerne som staten er blevet fundet afgørende for at kunne levere den tiltænkte helhedsorienterede indsats for borgerne.

Fælles indsatser kræver fælles viden

Det er en afgørende forudsætning for at kunne sikre helhedsorienterede og sammenhængende indsatser på tværs af områder, at man også kan dele viden om borgeren på tværs af områder. Det vil samtidig være i borgerens interesse, at vedkommende ikke skal genfortælle sin historie forfra, hver gang vedkommende møder en ny myndighedsperson.

Det er derfor altafgørende for effekten af lovforslaget om Én plan, at der sikres bedre mulighed for at dele data på tværs til sagsbehandlingsfor-

Dato: 9. marts 2018

Sags ID: SAG-2017-04169
Dok. ID: 2487990

E-mail: MAP@kl.dk
Direkte: 3370 3730

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 6 af 8

mål. Hjemlen hertil forudsættes etableret i forslaget til ny Databeskyttelseslov. Hvis dette lovforslag mod forventning ikke tilvejebringer den nødvendige hjemmel, forudsætter KL, at regeringen tager andre initiativer hertil.

Lovforslaget om Én plan knytter imidlertid muligheden for lettere datadeling snævert til formålet om udarbejdelse af Én plan. Det finder KL meget u hensigtsmæssigt af flere årsager.

For det første bør kommunernes mulighed for at lave sammenhængende forløb ikke alene begrænses til de borgere, der takker ja til et tilbud om Én plan. Det kan sagtens være relevant – både for borgeren og for kommunen – at der deles oplysninger på tværs, uden at det er koblet til udarbejdelsen af en handleplan.

For det andet er det for sent først i forbindelse med udarbejdelsen af Én plan at kunne dele data. Delingen af data er særligt relevant i udredningen af borgerens behov, som tidsmæssigt ligger forud for udarbejdelsen af planen. Hvis muligheden for datadeling først indtræder i forbindelse med udarbejdelsen af planen vil meget af formålet derfor være forspildt.

I overensstemmelse med, at det er afgørende for sikringen af helhedsorienterede indsatser, at man tager afsæt i borgerens samlede udfordringsbillede, så er det også afgørende at alle relevante data kan deles. Det vil således også være relevant, at man kan dele sundhedsoplysninger, herunder også speciallægeerklæringer. KL opfordrer derfor til, at man overvejer, om reglerne i tilstrækkeligt omfang understøtter deling af alle relevante data. I forlængelse heraf skal det naturligvis siges, at KL fortsat understreger behovet for opretholdelse af borgerens retssikkerhed.

En del af formålet med muligheden for at udarbejde Én plan er også at understøtte effektiv sagsbehandling. I den sammenhæng er det også væsentligt at sikre, at de forskellige lovgivninger ikke stiller krav, der på tværs af områder kræver dobbeltregistrering af de samme oplysninger.

KL er bekymret for, at lovforslaget ikke indebærer et opgør med dobbeltregistreringer. Lovforslaget fritager udelukkende for registrering af planbeskrivelse til DFDG (på beskæftigelsesområdet). Øvrige oplysninger skal dermed fortsat registreres i kommunale fagsystemer, og sendes til DFDG. Der er ikke forholdt sig til, hvordan det spiller sammen med valideringerne i DFDG, og om det kræver særskilt hjemmel, at dette undlades. Derudover finder KL det uklart, hvordan Det fælles datagrundlag i Undervisningsministeriet (Ungedatabasen) skal spille sammen med Det fælles datagrundlag (DFDG) på beskæftigelsesområdet i STAR. Der bør sikres løsninger, der understøtter, at oplysningerne kun skal registreres én gang men stadig være til rådighed på tværs af områder.

Lovforslaget lægger op til, at Integrationskontrakten skal være formkravet for Én plan for integrationsborgere. KL mener umiddelbart, at det kan være udmærket at tage udgangspunkt i integrationskontrakten og have den som formkrav. Men det kræver, at jobcentrenes it-løsninger tilrettes, så det bliver muligt at samle den helhedsorienterede indsats i integrationskontrakten. Den nuværende skabelon vurderes ikke egnet, herunder

Dato: 9. marts 2018

Sags ID: SAG-2017-04169

Dok. ID: 2487990

E-mail: MAP@kl.dk

Direkte: 3370 3730

Weidekampsgade 10

Postboks 3370

2300 København S

www.kl.dk

Side 7 af 8

indeholder den dokumentationselementer, der reelt ikke er relevant for den fremadrettede indsats, jf. ovenfor.

Behov for fokus på sammenhængsforståelsen frem for enkeltdelene

Man kan skrive et lovforslag om Én plan på to måder. Enten kan man tage afsæt i det overordnede formål og tegning af løsningen og med afsæt heri beskrive, hvordan man kan indpasse de eksisterende krav. Alternativt kan man tage afsæt i de eksisterende krav og beskrive, hvordan de kan justeres hver især uden nødvendigvis heri at tydeliggøre den større sammenhæng. Dette lovforslag baseres på den sidste model.

Slutresultatet er forhåbentlig det samme. Men det kan på grund af afsættet i de eksisterende enkeltdelene være svært at få den nødvendige sammenhængsforståelse. KL skal derfor opfordre til, at sammenhængsforståelsen skrives meget tydeligere frem i såvel bestemmelserne som i lovbetænkningerne. Det kan bl.a. handle om i bestemmelserne at tydeliggøre muligheden for familiens plan, ligesom det kan handle om at vise fleksibiliteten frem for fokus på fastholdelse af eksisterende sektorkrav. Det er vigtigt for at få den rette forståelse af formålet samt at tydeliggøre, hvorfor Én plan er så vigtigt et skridt i den rigtige retning.

I forlængelse af ovenstående vil KL opfordre til, at der udarbejdes en bekendtgørelse om Én plan, der i højere grad end lovforslaget primært har fokus på fællesmængden på tværs af de forskellige lovgivninger frem for enkeltjusteringer inden for de enkelte lovgivninger. Den bør således et sted samlet beskrive de generelle rammer for arbejdet med Én plan. En sådan bekendtgørelse kan være en afgørende hjælp, fordi lovforslaget om Én plan udlægger nye spor for kommunernes arbejde med borgeren. Det er en kompleks opgave, som staten bør understøtte bedst muligt.

KL finder det positivt, at der lægges op til at gennemføre en evaluering. Det er en stor og kompleks opgave, hvorfor der vil være behov for en vis overgangsfase. Dette gælder ikke mindst, fordi lovforslaget foreslås at træde i kraft den 1. juli 2018. Der vil således være meget kort tid for kommunerne at forberede sig på de nye muligheder, ligesom det er tvivlsomt, om arbejdet i tilstrækkeligt omfang vil være understøttet fra start, herunder med supplerende bekendtgørelses- og/eller vejledningsmateriale, it-understøttelse osv.

Med venlig hilsen

Claus Ørum Møgensen
Kontorchef

Dato: 9. marts 2018

Sags ID: SAG-2017-04169
Dok. ID: 2487990

E-mail: MAP@kl.dk
Direkte: 3370 3730

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 8 af 8

Islands Brygge 32 D
Postboks 340
2300 København S

Telefon 3524 6000
Fax 3524 6300
E-mail lo@lo.dk

Finansministeriet

Att: Camilla Weincke (caw@fm.dk) og Christian Fuglsang
(chrfu@fm.dk)

LO-sagsnr. 18-0627
FTF-sagsnr. 18-0191
AC-sagsnr.
Deres ref.

Den 9. marts 2018

LO, FTF og Akademikernes høringssvar til høring over udkast til forslag om lov om ændring af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, lov om sociale service, lov om integration af udlændinge i Danmark og forskellige andre love (Mulighed for at udarbejde Én plan til borgere med komplekse og sammensatte problemer)

Alle borgere med komplekse problemer skal have ret til Én plan i kommunen, men data må ikke sammenkøres uden borgerens samtykke.

Én plan vil kun reelt kunne understøtte en helhedsorienteret indsats for den enkelte borger, hvis planer fra sundhedsområdet kommer med, og den koordinerende sagsbehandler skal have en langt mere central rolle.

LO, FTF og Akademikerne har fået udkast til lov om ændring af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, lov om social service, lov om integration af udlændinge i Danmark og forskellige andre love (Mulighed for at udarbejde Én plan for borgere med komplekse og sammensatte problemer) i høring.

LO, FTF og Akademikerne finder det som udgangspunkt positivt, at der tænkes i at gøre sagsbehandlingen i kommunerne lettere at følge med i for borgeren ved at give mulighed for at udarbejde Én plan til borgere med komplekse og sammensatte problemer, frem for at borgerne skal have flere planer på tværs af forvaltninger. Det er tiltrængt, at der indføres mulighed for Én plan for borgere med komplekse og sammensatte problemer, der omfatter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, lov om social service, lov om integration af udlændinge i Danmark og forskellige andre love.

Planer på sundhedsområdet skal med

LO, FTF og Akademikerne finder det positivt, at lovforslaget om Én plan omfatter både social-, beskæftigelses- og integrationsområdet. Desværre vil planer fra sundhedsområdet, som fx regionale sundhedsplaner og planer fra psykiatrien ikke være omfattet, hvilket er en stor mangel i lovforslaget. LO, FTF og Akademikerne har imidlertid noteret sig, at der er bestræbelser på, at planer fra sundhedsområdet senere vil kunne indgå i Én plan, og vil gerne understrege, at det er centralt, at det sikres, at det sker snarest muligt, da mange borgere, som har komplekse sammensatte problemer, også har fysiske og psykiske sygdomme. Det vil således understøtte en langt mere helhedsorienteret indsats.

Borgeren skal have ret til Én plan

Med lovforslaget er det op til kommunerne at skønne, hvilke borgere der skal have Én plan. Det vil dermed blive alt for vilkårligt, hvilke borgere der med en sådan ordning vil få Én plan tilbudt.

Det er derfor LO, FTF og Akademikernes opfattelse, at alle borgere skal have ret til Én plan, hvis de får eller skal have hjælp fra to eller flere forvaltninger. Det skal således være en pligt for kommunen at udarbejde, efterleve og følge op på Én plan. Et tilbud om Én plan skal gives hver gang, der er behov for en tværgående og sammenhængende indsats for borgere med komplekse og sammensatte problemer. Målgruppen skal fremgå af lovgivningen, så det er klart for både borgere og kommuner, hvem der er omfattet af Én plan.

Det fremgår ikke klart af lovforslaget, hvordan tilbuddet om Én plan skal fremsættes rent praktisk, og der kan være en frygt for, at borgere med komplekse og sammensatte problemer ikke selv har overblik over, hvad det indebærer. LO, FTF og Akademikerne finder det afgørende, at det sikres, at borgerne inddrages på en ordentlig og respektfuld måde.

Den koordinerende sagsbehandler er afgørende

Det fremgår af lovbemærkningerne til lovforslaget, at der ikke er et særskilt krav om, at Én plan skal udarbejdes og varetages af en koordinerende sagsbehandler.

LO, FTF og Akademikerne finder det ikke realistisk at forstille sig, at det kan lade sig gøre at udarbejde og gennemføre Én plan på tværs af sektorer uden en koordinerende sagsbehandler. Det skal derfor fremgå af lovteksten, at der skal være en koordinerende sagsbehandler, og at den koordinerende sagsbehandler sammen med borgeren skal have en central rolle i udarbejdelsen af Én plan. Den koordinerede sagsbehandler vil samtidig understøtte borgerens oplevelse af at have én indgang til kommunen.

Borgeren skal give samtykke

Videregivelse af oplysninger er en forudsætning for arbejdet med Én plan, men efter LO, FTF og Akademikernes opfattelse bør dette kun ske med borgerens samtykke.

Hvis der er automatisk videregivelse af oplysninger, vil det stride mod udgangspunktet om involvering af borgeren og borgerens oplevelse af kontrol over sit liv. Indhentelsen af et samtykke og dialogen med borgerne om dette vil samtidigt styrke borgerens ejerskab til planen.

LO, FTF og Akademikerne er bekymrede for, om det med dette forslag bliver tilstrækkelig tydeligt for borgeren, at tilbuddet om Én plan indebærer, at kommunen får adgang til at udveksle personfølsomme oplysninger på tværs af sektorer.

LO, FTF og Akademikerne foreslår derfor, at det skal fremgå af lovtæksten, at tilbuddet skal fremsættes skriftligt, og at borgeren med sin underskrift giver tilsagn og samtykke til, at der kan udarbejdes Én plan på tværs af sektorerne. Dermed vil det være tydeligt for borgeren, hvad der præcist er givet samtykke til.

Lovens ikrafttrædelse bør udskydes

Endeligt mener LO, FTF og Akademikerne, at det er for hurtigt, at loven skal træde i kraft allerede den 1. juli 2018. LO, FTF og Akademikerne vurderer ikke, at det er realistisk, at kommunerne kan være klar til dette på så kort tid, da en succesfuld implementering af Én plan vil kræve betydelige omstillinger og ændringer i kommunerne. Ikrafttrædelsen af loven bør derfor skydes til 1. januar 2019. Dette vil også give øgede muligheder for at få en eventuelt IT-understøttelse på plads.

Med venlig hilsen

Ejner K. Holst
LO

Bente Sorgenfrey
FTF

Lars Qvistgaard
Akademikerne

RETSPOLITISK FORENING
www.retspolitik.dk

HØRINGSSVAR

Høring over forslag til lov om ændring af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, lov om social service, lov om integration af udlændinge i Danmark og forskellige andre love (Mulighed for at udarbejde En plan til borgere med komplekse og sammensatte problemer) med svarfrist den 12. marts 2018.

Svar til: caw@fm.dk og chrpu@fm.dk

Retspolitisk Forening hilser ideen om at understøtte, at der kan arbejdes mere sammenhængende og helhedsorienteret i hjælpen til borgere, som har komplekse problemer, velkommen. Hvis kommunerne skal lykkes bedre med at hjælpe mennesker, som har mange problemer at slås med, er det strengt nødvendigt, at der løses op for lovgivningsstramme styring af, hvordan indsatsen skal planlægges og ikke mindst opdeles mellem de forskellige forvaltninger. En opdeling som var en direkte konsekvens af struktur- og kommunalreformen i 2007.

Med gennemførelsen af fleksjob- og førtidspensionsreformen i 2013 blev der i samme ånd indført en pligt til, at kommunerne skal iværksætte tværfaglige indsatser i såkaldte "ressourceforløb" overfor borgere, der på grund af komplekse problemsæt ellers styrer i retning mod førtidspension. Erfaringerne viser, at det ikke er lykkedes ret godt. Generelt opleves ressourceforløbene som mere opslidende end ressourceunderstøttende, og de koordinerende sagsbehandlere, som skal få dem til at lykkes, er primært optagede af den beskæftigelsesrettede indsats, og har ikke den store indflydelse på, hvordan kommunens øvrige indsatser skrider frem, da de er beskrevet i en række andre lovpligtige handleplaner, som er udarbejdet uden skelen til, at der også i jobcentret findes en indsatsplan for ressourceforløbet.

Der er således god grund til at finde veje til at gøre det bedre.

Generelle bemærkninger til lovforslaget

Retspolitisk Forening finder lovforslaget noget rodet og uoverskueligt. Det gør det vanskeligt at danne sig et klart overblik over, hvad lovforslaget indebærer.

Foreningen finder lovforslaget ganske vidtgående i sin bestræbelse på at give kommunerne frie hænder til at tilrettelægge indsatserne for de mest problemramte borgere. I denne bestræbelse forsvinder klarheden over, hvilke rettigheder, de berørte borgere har som følge af lovforslaget. Retspolitisk Forening finder dette problematisk.

Det synes også ganske uklart, hvilke forpligtelser der pålægges kommunerne med lovforslaget, hvorved de medarbejdere, som skal føre det ud i livet, efterlades uden klare retningslinjer for,

hvordan de skal arbejde efter lovforslagets vedtagelse. Også dette finder Retspolitisk Forening problematisk.

Det fremgår af de almindelige bemærkninger til lovforslaget, at målsætningen er, at der skal gøres op med, at den samme borger har flere forskellige handleplaner og, at kommunerne skal sikres bedre muligheder for at tilbyde sammenhængende og helhedsorienterede indsatser på tværs af forvaltningerne.

Retspolitisk Forening tilslutter sig disse målsætninger. At formuleringerne antyder, at det skulle være nyt, at kommunerne får mulighed for "at tilbyde" en mere sammenhængende indsats, kalder dog på en kommentar, idet der i retssikkerhedsloven fra 1998 blev pålagt kommunerne en helt specifik pligt til på dette område at tilrettelægge en tidlig helhedsorienteret hjælp, og hvis en borger har brug for at få hjælp i længere tid, skal hjælpen tilrettelægges ud fra en samlet vurdering af pågældendes situation og behov på længere sigt. At kommunerne ikke lever op til denne forpligtelse, er velkendt, men den findes ikke desto mindre.

Det er derfor af retssikkerhedsmæssig betydning at arbejdet med at indføre Én plan evalueres. Hvis Én plan ikke bedrer kommunernes bestræbelser for at sikre den helhedsorienterede og sammenhængende indsats, mener Retspolitisk Forening, at der af hensyn til retssikkerheden må forsøges andre tiltag.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte dele

Én Plan

Det foreslås i lovforslagets § 1, at kommunerne får mulighed for efter en konkret og individuel vurdering at tilbyde borgeren eller familien Én plan fremfor adskilte sektorspecifikke planer.

Dette er en kærkommen afbureaukratisering, og kan – effektueret på en fornuftig måde – afhjælpe de konkrete vanskeligheder der opstår, når socialt belastede borgere farer vild i systemet.

Det foreslås i lovforslagets § 5, at kommunerne får mulighed for at udarbejde Én plan som en samlet familieplan. Af bemærkningerne fremgår, at det er med det forbehold, at indsatserne "*altid vil være individuelt henførbare med henblik på at sikre, at indsatserne lever op til kravene i sektorlovgivningen*".

Det lyder som en vanskelig opgave at praktisere. Der kan i udsatte familier samlet set være så mange forskellige behov og indsatser, som er lovbestemte, at det meget nemt kan risikeres, at Én plan for hele familien bliver ganske uoverskuelig, og dermed alligevel ikke sikrer, at hvert familiemedlem får en klar plan og den individuelle hjælp, som familiemedlemmet har ret til.

Der synes heller ikke at være taget stilling til, hvordan kommunen skal forholde sig, hvis ét af familiemedlemmerne ikke ønsker at indgå i Én plan for hele familien, men heller ikke ønsker at begrunde det. Det kan eksempelvis forekomme, hvis et af familiens medlemmer har et misbrug, som resten eller dele af familien ikke kender til, og ønsker at benytte sig af retten i Servicelovens § 101a til anonymt ambulante behandling. Hvordan vil man i det tilfælde sikre anonymiteten? Og

kan resten af familien fortsat få Én plan? Og kan det familiemedlem, som måtte forlade familiens Én plan få sin egen?

Det fremgår, at lovforslaget tager afsæt i frikommuneforsøg, som har tilvejebragt en række erfaringer med at arbejde med Én plan.

Retspolitisk Forening skal opfordre til, at disse erfaringer udbredes og bl.a. benyttes til at klargøre ideen om, at en hel familie kan få Én plan sammen.

Målgruppen

Det foreslås i lovforslagets §§ 1,5 og 6, at målgruppen for Én plan er borgere, familier og udlændinge, som har *”komplekse og sammensatte problemer, hvor der kan eller skal udarbejdes flere planer for indsatserne og, hvor der er et koordinationsbehov forbundet hermed”*.

Det lader til, at betegnelsen *”komplekse og sammensatte problemer, hvor der kan eller skal udarbejdes flere planer for indsatserne og, hvor der er et koordinationsbehov forbundet hermed”* har vundet en form for hævd uden at være klart defineret. Det gør det uklart, hvem målgruppen er.

Det forsøges udfoldet i lovbemærkningernes pkt. 2.3.2, men det beskrives fortsat ikke, hvad *”komplekse og sammensatte problemer”* dækker over.

Retspolitisk Forening skal opfordre til, at målgruppen for Én plan præciseres - gerne med eksempler.

Kommentarer til udvalgte dele af de almindelige bemærkninger

2.3.1 Én plan

Det bemærkes, at kommunerne får hjemmel til at udfylde planens indhold med afsæt i en konkret individuel vurdering, og at der ikke fastlægges særskilte krav til, hvilke oplysninger der skal indgå i Én plan. Det fremgår ligeledes andetsteds i bemærkningerne, at de almindelige krav om, at en afgørelse skal være skriftlig og begrundet, også gælder, når borgeren er tilbudt og ikke har afvist at få udarbejdet Én plan.

Retspolitisk Forening betragter dette råderum til, at kommunerne rent faktisk kan lade en konkret og individuel vurdering ligge til grund for indsatsen, som en klar forenkling i forhold til de eksisterende regler, hvor det i høj grad er målgruppedefineret, hvem der har ret til hvilke tilbud, hvornår og hvor længe.

Det overlader dog også stor del til den konkrete vurdering, hvorved retstilstanden for borgeren svækkes. Da det har været kutyme i mange år, at kommunerne har fået meget klare direktiver, som gennem lovgivning har detailreguleret arbejdet på social- og beskæftigelsesområdet, vækker det bekymring i Retspolitisk Forening, at man her giver kommunerne total frihed til at gøre, som de vil. Ikke mindst fordi de mange specifikke og lovfæstede krav har givet plads til at ansætte

medarbejdere, som ikke er socialfagligt uddannede til at arbejde med administrationen af social- og beskæftigelseslovgivningen.

Det er Retspolitisk Forenings vurdering, at et så markant skift i frihedsgraderne som minimum må ledsages af efteruddannelse af de medarbejdere, som skal implementere Én plan. Dette bør der sættes penge af til i forbindelse med vedtagelsen.

Samtidig opfordrer Retspolitisk Forening til, at den planlagte evaluering af Én plan inddrager borgernes oplevelser ikke mindst i relation til, om de får den hjælp, de har ret til samt, om de forvaltningsretlige principper iagttages.

2.3.3 Kommunernes vurdering

Det bemærkes, at det er kommunen, som på baggrund af en konkret og individuel vurdering kan tage stilling til, om det er formålstjenstligt, at borgeren får Én plan i stedet for særskilte planer. Borgeren kan til enhver tid afvise at få udarbejdet Én plan, og så skal kommunen udarbejde de særskilte planer, som efter gældende sektorlovgivninger. Det bemærkessamtidig, at kommunens beslutning om at udarbejde Én plan karakteriseres som processuel, og derfor ikke kan påklages.

Dette synes selvmodsigende og uklart i forhold til borgerens retsstilling. Procesledende beslutninger fastsætter ikke, hvad der er eller skal være ret, og er derfor ikke afgørelser i forvaltningslovens forstand. Således er det korrekt, at de ikke kan påklages. Alligevel kan borgeren til hver en tid afvise at få udarbejdet Én plan. Betyder det, at borgerens afvisning altid skal imødekommes?

Retspolitisk Forening skal opfordre til at det tydeliggøres, hvad borgerens retsstilling er i de tilfælde, hvor borgeren ikke ønsker Én plan.

2.3.4 Organisering

Det bemærkes, at kommunernes mulighed for at koordinere borgerens indsatser skal understøttes gennem øget organisatorisk frihed på beskæftigelsesområdet. Det vurderes samtidig ikke, at der er behov for også at øge friheden på de øvrige forvaltningsområder. Den organisatoriske frihed skal bevirke, at målgruppen for Én plan oplever kun at have én indgang til kommunen. Lovforslaget indeholder tilsyneladende ikke tiltag som adresserer denne ambition, idet det forudsættes at kommunernes fleksibilitet til at kunne tilrettelægge indsatsen i Én plan forventes, at en kommende forenkling af beskæftigelsesindsatsen løser udfordringen.

Retspolitisk Forening tilslutter sig ambitionen om, at borgerne i målgruppen kun skal have én indgang til kommunen. Foreningen gør samtidig opmærksom på, at en sådan ambition har eksisteret siden bistandslovens indførelse, uden at det nogensinde er lykkedes at indfri den. Det forekommer derfor vel optimistisk at basere ambitionen om én indgang på en forenkling, som endnu ikke er vedtaget. Ikke mindst fordi dernetop på beskæftigelsesområdet i øjeblikket er krav om en række planer - eller plantyper - som fortsat vil skulle udarbejdes i tilfælde af, at der ikke opnås enighed om at afskaffe dem.

2.3.5 Snitflader til den kommunale sundhedsindsats

Det bemærkes, at oplysningerne om en borgers helbredsforhold kan indgå i Én plan, såfremt borgeren (patienten) samtykker. Det bemærkes endvidere, at videregivelse af helbredsoplysninger kan ske uden patientens samtykke, når oplysningen må antages at have væsentlig betydning for den modtagende myndigheds sagsbehandling. I forhold til videreanvendelse af helbredsoplysninger mv. henvises til muligheden for at anvende ministerbemyndigelsen i forslag L 68 (persondataskyttelsesloven).

Retspolitisk Forening finder det vidtgående, at benytte en sådan bemyndigelse i relation til indsatserne på social-, beskæftigelses- og integrationsområdet. Det må forventes, at der i forbindelse med samarbejdet med borgerne ud fra Én plan er så solid en dialog med borgeren om pgl.'s samlede situation, at eventuelt behov for at inddrage helbredsoplysninger altid kan foregå gennem samtykke.

Retspolitisk Forening skal opfordre til, at der gøres mere ud af at beskrive og præcisere om, og i givet fald hvornår, kommunen har pligt til at udarbejde Én plan samt, i hvilket omfang en borger selv kan bede om (og har ret til) at få samlet sine handleplaner i Én plan.

4. Forholdet til reglerne om persondataskyttelse

Lovforslaget kræver angiveligt, at kommunerne får dispensation fra databeskyttelsesloven. Dette vil Retspolitisk Forening advare imod.

Det bemærkes, at kommunerne, for at kunne arbejde systematisk med Én plan, har behov for at kunne udsøge borgere, der er i målgruppen samt dele data på tværs af kommunale forvaltninger. Det påtænkes, at der skabes hjemmel herfor ved at benytte bemyndigelsen i § 5, stk. 3, i det fremsatte forslag til databeskyttelsesloven. Samtidig understreges det, at borgeren eller familien til enhver tid kan afvise, at få udarbejdet Én plan fremfor særskilte planer, hvorved borgeren kan frabede sig, at oplysninger om indsatser og tilbud m.v. deles mellem kommunale forvaltninger og myndighedsområder.

Det forekommer indgribende og relativt ubegrundet at dispensere fra databeskyttelsesloven midt i en tid, hvor datasikkerheden i øvrigt skærpes.

Begrundelsen af behovet for at samkøre data for at identificere målgruppen, synes søgt, eftersom Én plan altid skal tilbydes efter en konkret individuel vurdering. Man må således gå ud fra, at arbejdet med Én plan forudsætter en ny og bedre dialog både med borgeren og på tværs af de forskellige forvaltninger/medarbejdere, hvorfor delingen af information vel må ske i det daglige samarbejde efter samtykket fra borgeren til at udarbejde Én plan.

Muligheden for at dele oplysninger på tværs af forvaltninger og myndighedsområder er således allerede til stede i det omfang, borgeren giver samtykke hertil og er en del af dialogen. Og da Én plan ifølge lovforslaget altid skal være et tilbud, som borgeren kan takke ja til, kan man komme omkring dette behov ved at indhente et samtykke. Dermed synes der ikke behov for at benytte ministerbemyndigelsen i databeskyttelseslovens § 5 stk. 3.

Retspolitisk Forening mener, at der bør være tungtvejende argumentation for behovet for at lempe på reglerne om databeskyttelse. Hvis behovet for at samkøre data er begrundet i et ønske fra kommunerne om at kunne optælle, hvor mange borgere, det drejer sig om, bør dette behov beskrives og begrundes.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Det forventes, at forslaget vil have ”en betydelig positiv administrativ konsekvens” for det offentlige, idet kommunerne vil kunne udarbejde Én plan frem for flere sektorspecifikke planer.

Retspolitisk Forening vurderer, at det må vise sig, om det bliver tilfældet. Det, at borgeren har Én plan, ændrer ikke på den kæmpe udfordring, det fortsat er at arbejde sammen på tværs af sektorer og fagskel for at få det hele til at gå op i en højere enhed. Denne udfordring synes ikke håndteret med lovforslaget ud over, at kommunerne får friere rammer til at organisere sig og muligheden for at skrive planen ind i samme dokument.

Og mens det synes tyndt begrundet, at der er behov for en bemyndigelse til at lempe reglerne for databeskyttelse, er der til gengæld behov for, at Én plan er tilgængelig for alle de medarbejdere, som involveres i at realisere planen. Dette behov synes ikke håndteret med lovforslaget.

Retspolitisk Forening skal igen opfordre til, at der tages stilling til, hvordan arbejdet med Én plan systemunderstøttes, og at denne systemunderstøttelse indgår i den samlede vurdering af de økonomiske og administrative konsekvenser af forslaget.

Det foreslås, at muligheden for at systemunderstøtte Én plan afdækkes nærmere, men det efter Retspolitisk Forenings opfattelse er en klar mangel, at systemunderstøttelsen ikke er på plads fra starten.

Alle erfaringer viser, at der er brug for, at systemunderstøttelsen fungerer fra dag ét, hvis udrolningen af nye arbejdsmetoder i det offentlige skal gå godt.

Retspolitisk Forening skal derfor opfordre til, at arbejdet med systemunderstøttelsen påbegyndes hurtigst muligt og er testet og færdiggjort med lovens ikrafttræden 1. juli 2018.

Andre bemærkninger

Præcisering af ansvaret for Én plan

Udover i lovforslagets § 1, som omhandler en ny § 30 b stk. 4 i Lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, hvor det præciseres, at det er den koordinerende sagsbehandler, som skal udarbejde Én plan for personer, der deltager i ressourceforløb eller jobafklaringsforløb, ses det ikke beskrevet i lovforslaget, hvor initiativet til at udarbejde Én plan skal komme fra.

Ifølge lovforslagets § 4 foreslås det, at en anden enhed end jobcentret får bemyndigelse til at træffe afgørelser om beskæftigelsesindsatsen, og at denne enhed kan udpege en koordinerende sagsbehandler.

Det er en klar lempelse af den strengt opdelte indsats, men det fremgår ikke, hvem og hvor der skal tages stilling til, om en borger er i målgruppen for Én plan, ligesom det ikke fremgår, om en sådan vurdering forpligter kommunen til så også at tilbyde at udarbejde Én plan.

Det er velgørende, at der ikke lovgives i detaljer om, hvordan kommunerne skal arbejde, men det efterlader også borgeren i usikkerhed om retten til Én plan og adgangen til at bede om at få udarbejdet sådan en. Det fremgår på side 32, at en borger har ret til at få udarbejdet en "Min plan", hvis personen beder om det. Her personen også ret til at få udarbejdet Én plan?

Den manglende stillingtagen til disse spørgsmål skyldes formentlig, at der er tale om et forenklingsforslag, som giver kommunerne en sjældent set frihed til at gøre, som de vil. Risikoen i dette er imidlertid, at det også giver en udstrakt frihed til ikke at gøre noget.

Retspolitisk Forening skal derfor igen opfordre til, at borgernes retsstilling tydeliggøres.

Implementering

Der er ikke beskrevet noget i lovforslaget om implementeringen ud over, at reglerne forventes at træde i kraft 1. juli 2018.

Retspolitisk Forening skal henstille til, at der tages konkret stilling til, hvordan lovforslaget implementeres. Der er tale om et meget omfattende lovforslag, som vil have indgribende indflydelse på store dele af det sociale-, beskæftigelses- og integrationsrettede arbejde. De gode intentioner, skal jo gerne indfris.

Retspolitisk Forening skal derfor opfordre til, at ændringslove, bekendtgørelser samt vejledninger offentliggøres med respekt for, at kommunerne skal have tid til at få de nye regler implementeret. Det vil sige absolut senest 1. juni 2018.

Der henvises til Statsrevisorernes bemærkninger af 30/3 2016 til Beretning nr. 14/2015 hvor det fremgår at *"Statsrevisorerne finder, at det er vigtigt med stort fokus på og tilstrækkelig tid til implementeringsfasen i forbindelse med ny lovgivning. Stort fokus er nødvendigt for at sikre ejerskab hos de offentlige ansatte, der skal føre ny lovgivning ud i livet, og for at sikre, at borgerne ikke oplever en fase med vilkårlig administration i forbindelse med overgang til ny lovgivning."*

Retspolitisk Forening skal også afslutningsvist gentage opfordringen til, at lovforslaget ledsages af midler til og en plan for kompetenceudvikling af de medarbejdere, som skal sikre dets implementering.

København, den 11. marts 2018

Bjørn Elmquist
Formand

Bettina Post
Medlem af foreningen

Til Finansministeriet

HØRINGSSVAR

Dato: 08.03.18
Kontor: Sekretariatet
Sagsbeh.: MNS

**Høringssvar over udkast til forslag til lov
om ændring af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, lov om social service, lov om integration
af udlændinge i Danmark og forskellige andre love (Mulighed for at udarbejde Én plan til
borgere med komplekse og sammensatte problemer)**

Hermed fremsender Rådet for Etniske Minoriteter svar på ovenstående høring. Rådet ser positivt på udarbejdelsen af Én Plan, der kan gøre integrationsprocessen smidigere og mere målrettet. REM kan dog være betænkelig ved, hvem der står for at vejlede borgerne i valget mellem Én Plan eller Integrationskontrakten.

Med venlig hilsen

Yasar Cakmak

Formand for Rådet for Etniske Minoriteter

Att. Camilla Weincke og Christian Fuglsang
Center for kommunaløkonomi og regioner
Finansministeriet

**RÅDET FOR
SOCIALT
UDSATTE**

12. marts 2018

Høring over udkast til forslag om lov om ændring af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, lov om social service, lov om integration af udlændinge i Danmark og forskellige andre love (Mulighed for at udarbejde Én plan til borgere med komplekse og sammensatte problemer)

Rådet for Socialt Udsatte takker for høringen af lovforslaget.

Rådet er grundlæggende positiv overfor forslaget om Én Plan. Rådet har længe efterlyst redskaber, som kan sikre en samlet plan for de borgere, hvis problematikker spænder over flere forvaltninger. Samtidig har Rådet efterlyst sammenhæng mellem bl.a. sociale indsatser og jobcenter – hvor oplevelsen i dag er, at jobcentrenes krav kan komme på tværs af og i værste fald forpurre den sociale indsats, som iværksættes i socialforvaltningen.

Rådet er dog optaget af, at ordningen bliver skruet sammen på en måde, så borgerens medvirken og ejerskab til planen sikres. Samtidig er Rådet optaget af, at ordningen ikke får som konsekvens, at målgruppen får færre eller ringere tilbud.

Konkret har Rådet følgende forslag til justeringer/præciseringer af forslaget:

Som forslaget ser ud nu, er det kommunen, som vurderer, om en borger kan have gavn af at blive omfattet af Én Plan. Rådet mener, at en borger selv skal kunne bede om at komme i betragtning til at få Én Plan, og at kommunen i så fald skal være forpligtet til at tage muligheden op til seriøs overvejelse.

Endvidere mener Rådet, at der skal stilles de nødvendige krav til dokumentation i Én Plan, sådan at den er tilstrækkelig ifm. fx en sag om ansøgning til førtidspension (jf. at STAR i en analyse fra januar 2018 af 78 sager har vurderet, at i 45 pct. af sagerne kunne kommunen have belyst sagen bedre).

I forhold til, hvilke sektorer som er omfattet af forslaget, vil Rådet pege på, at mange socialt udsatte også modtager behandling fra det regionale sundhedsvæsen. Særligt i forhold til personer med dobbeltbelastning (misbrug og psykisk sygdom) er sammentænkning med indsatsen i bl.a. psykiatrien helt afgørende. Det er derfor vigtigt at arbejde videre med tankerne og finde veje til, at der også er sammenhæng og helhed i hhv. den kommunale og den regionale indsats for borgeren.

Rådet er imod forslaget om, at der skal tilvejebringes hjemmel til, at udveksling af data mellem forskellige forvaltninger kan ske uden borgerens samtykke. Det er indlysende, at de forskellige forvaltninger skal kunne dele oplysninger for at kunne lægge en samlet plan for borgeren, men det må ske ved, at borgeren afgiver en samtykkeerklæring. Et samtykke fra borgeren vil også understøtte den grundpræmis, som er afgørende for, at Én Plan får succes – nemlig at borgeren selv tager aktivt del i og ejerskab til Én Plan.

Afslutningsvis vil Rådet anbefale regeringen, at arbejdet med at tænke mere på tværs af forvaltninger udbredes til ikke blot at omhandle forslaget om Én Plan. Selvom forslaget kan være et godt tiltag for mange, er det ikke vidtgående nok i retning af at give borgeren magten over eget liv og give borgeren den støtte, der skal til, for at borgeren kan tage og forvalte magten over eget liv. Rådet anbefaler, at der gennemføres forsøg med såkaldt personligt ombud, som kendes fra Sverige. Personligt ombud er et tilbud til udsatte borgere om at få tilknyttet en lønnet, uvildig professionel person (et ombud), som kan støtte, rådgive og samordne indsatserne i forhold til den enkelte. Det personlige ombud indeholder elementer af en personlig rådgiver, bisidder og støtte- og kontaktperson.

Endvidere anbefaler Rådet, at der iværksættes tiltag til en mere gennemgribende kulturændring i kommunerne ift. at opnå større forståelse for samt lydhørhed overfor socialt udsattes ofte meget komplekse og sammensatte problemer. Opkvalificering af nøglemedarbejdere med særlig kompetence i at arbejde sammen med socialt udsatte målgrupper kan være endnu ét tiltag i den rigtige retning.

Med venlig hilsen

Jann Sjursen

Finansministeriet
Christiansborg Slotsplads 1
1218 København K

10-03-2018

caw@fm.dk; chrfu@fm.dk

Høringsvar over lov om ændring af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, lov om social service, lov om integration af udlændinge i Danmark og forskellige andre love.

(Mulighed for at udarbejde Òn plan til borgere med komplekse og sammensatte problemer)

Indledningsvis skal vi kvittere for forslaget om at give kommunerne adgang til i forhold til flere forvaltninger, at samle relevante planer til en samlet plan.

En løsning som vi blandt andre har efterspurgt i mange år, fordi man hermed skaber basis for en bedre sagsbehandling og hermed forhåbentlig også mere korrekte afgørelser til gavn for borgerne.

I den sammenhæng vil gerne fremhæve, at det stærkt bør overvejes om planer i forbindelse med behandling af dobbeltdiagnoser (f.eks. misbrug og psykisk sygdom) bør medinddrages i Òn plan, da afklaring af disse problemstillinger er en væsentlig forudsætning for et vellykket forløb.

Som brugerorganisation skal vi klart understrege, hvor vigtigt det er at brugerne medinddrages i planlægningen allerede på et meget tidligt tidspunkt, således at disse opnår medejerskab til deres handleplan.

Derfor er det vigtigt, for at kunne etablere bedre og mere vellykkede forløb, at brugerne har krav på ved anmodning at få iværksat Òn plan for dem.

Som sagt er vi generelt positive overfor lovforslaget og er enige i det fornuftige i at reducere de bureaukratiske "mure" omkring udveksling af oplysninger mellem relevante forvaltninger.

Dette skal fremover være en mulighed, men samtidig skal vi også stærkt understrege, at vi opfatter det som direkte ødelæggende for brugernes

ejerskab til "En plan", at det foreslås at oplysninger kan udveksles *uden* brugernes samtykke. Derfor bør der derfor hurtigst muligt findes en praktisk fornuftig løsning på dette problem.

Til slut skal vi atter fremhæve, at i forhold til borgernes kontakt med kommuner og regioner, er respekt for borgerne og disses medinddragelse og ejerskab en væsentlig forudsætning for succes. I forhold til implementeringen af En plan er dette derfor også en forudsætning.

Med venlig hilsen

Ole Skou

Soci.rdg. & Cand.jur.

De hjemløses landsorganisation
Sundholmsvej 34, st.
2300 København S.
Tlf. 4073 3537
os@sandudvalg.dk

08-03-2018

Udkast: Hørings svar om lovforslag om div. love med henblik på mulighed for at udarbejde Én plan til borgere med komplekse og sammensatte problemer

Socialpædagogerne har modtaget høring over udkast til lovforslag om ændring af lov om aktiv beskæftigelsesindsats, lov om social service, lov om integration af udlændige i Danmark og forskellige andre love med henblik på mulighed for at udarbejde Én plan til borgere med komplekse og sammensatte problemer med svarfrist den 12. marts 2018.

Formålet med én plan er at styrke samspillet mellem indsatser på tværs af forvaltningsområder, skabe en mere sammenhængende og helhedsorienteret indsats og gøre op med, at den samme borger har flere forskellige handleplaner.

Socialpædagogerne hilser overordnet initiativet om Én plan i form af en samlet koordineret plan for borgere med komplekse og sammensatte problemer meget velkomment. Samtidig mener vi, at der er behov for at styrke lovforslaget både i forhold til det strukturelle niveau og indhold.

Strukturelt

Der er med lovforslaget lagt op til en *kan*-bestemmelse, hvor det er op til kommunerne at skønne om borgere, der har flere planer, skal have lavet Én plan, der samler de respektive planer. Socialpædagogerne mener, at der med en *kan*-bestemmelse er risiko for, at det vil understøtte de kommunale forskelle, vi allerede i dag ser på det specialiserede socialområde. Lovforslaget om Én plan er en oplagt mulighed for at sikre mere ensartede tilgange på tværs af kommuner på beskæftigelses- og socialområdet. Vi mener derfor, at der i loven skal indskrives, at:

- Borgerne skal tilbydes, at det udarbejdes Én plan
- For så vidt borgeren ikke ønsker Én plan, skal det dokumenteres
- Borgeren skal vejledes om indholdet i Én plan
- Borgeren skal have mulighed for at klage over ikke at have fået tilbudt Én plan.

I Socialpædagogerne mener vi samtidig, at der skal sikres et ansvar for koordineringen og samarbejdet omkring Én plan i kommunen. Derfor har vi følgende forslag:

- Helt centralt skal *borgeren inddrages* i udarbejdelsen af Én plan. Da planen i det fremsatte lovforslag er skrevet ind i de respektive gældende lovgivninger, er det uklart, på hvilket niveau borgeren forventes inddraget i udarbejdelsen af Én plan. Det er afgørende for Socialpædagogerne, at planen netop tager udgangspunkt i borgerens

samlede livssituation, ønsker og behov. Derfor er det også afgørende, at planen udarbejdes i samarbejde med borgeren.

- Der er et behov for at sikre koordineringen og fremdriften i forhold til Én plan. Vi anbefaler derfor som Socialrådgiverne, at der udpeges en *koordinerende sagsbehandler*, der har ansvaret for koordineringen, fremdriften og administrationen af Én plan. Den koordinerende sagsbehandler udpeges blandt en af de relevante fagpersoner omkring borgeren, således at borgeren ikke får tilknyttet endnu en fagperson. Det er vigtigt for Socialpædagogerne, at den koordinerende sagsbehandler har et koordinerende ansvar. Vi mener derimod ikke, som Socialrådgiverne har foreslået, at den koordinerende sagsbehandler skal have en beslutningskompetence. Der er behov for koordinering af de beslutninger, der allerede er taget i forhold til fx borgerens § 141 handleplan, pædagogiske plan, beskæftigelsesplan mv. Socialpædagogerne mener, det vil være problematisk med en beslutningskompetence, der overtrumfer de eksisterende planer.
- For at understøtte koordineringen og samarbejdet mellem de forskellige relevante aktører anbefaler Socialpædagogerne, at der etableres et *netværk* bestående af borgeren, den koordinerende sagsbehandler og tilknyttede fagpersoner. Netværket har til opgave løbende at drøfte indhold og fremdrift i forhold til Én plan, jf. vores forslag til indhold nedenfor. Den koordinerende sagsbehandler har ansvar for at etablere netværket, inddrage de respektive fagpersoner efter behov, sikre fremdrift samt sikre, at Én plan lever op til minimumskrav for indholdet.
- For at understøtte forankringen og samarbejdet om Én plan, er det væsentligt, at der til et revideret lovudkast udarbejdes en *tværministeriel vejledning*.

Indhold

Ud over den strukturelle forankring, mener Socialpædagogerne, at der skal være nogle enkle krav til indhold af planen for at sikre, at planen kan være et reelt styringsredskab, der understøtter en sammenhængende, koordineret og helhedsorienteret indsats.

Socialpædagogerne foreslår derfor, at Én plan som minimum indeholder følgende punkter:

- Formål for den samlede indsats
- Borgerens perspektiver i form af ønsker, behov og ressourcer
- Overblik over tilbud, indsatser og hertil hørende planer, herunder mål og delmål
- Rolle og ansvarsfordeling for planer og indsatsplaner, pædagogiske planer mv.
- Konkrete aftaler indgået af ansvarshavende myndighed, borger og tilbud
- Opfølgning på planen

Datadeling

Af høringsbrevet fremgår, at det er påtænkt at hjemle datadeling til Én plan på bekendtgørelsesniveau ved at benytte bemyndigelsen i § 5, stk. 3 i forslaget om databeskyttelseslov L68 som fremsat. Denne bekendtgørelse vil blive sendt i ekstern høring hurtigst muligt efter databeskyttelsesloven forventes vedtaget.

Socialpædagogerne er kritiske over for en automatisk videregivelse af data mellem forvaltningerne. Det er væsentligt for de sociale indsatser, sagsbehandlingen såvel som

beskæftigelsesindsatsen, at indsats og støtte er baseret på tillid. Derfor mener vi, at datadeling alene skal ske på baggrund af et samtykke. Til tider kan samtykke med henblik på datadeling være udfordret af, at der skal gives samtykke af flere omgange, hvilket kan opleves bøvlet og forvirrende fra borgerens side. Socialpædagogerne opfordrer derfor til, at der i stedet lægges op til, at der kan udarbejdes en gradueret samtykkeerklæring, hvori det er muligt at til- og fravælge samtykke i forhold til de relevante parter.

Sundhedsområdet

Af lovbemærkningerne fremgår det, at der på sigt vil blive set på muligheden for tilsvarende at indarbejde sundhedsområdet i Én plan. Det bakker Socialpædagogerne stærkt op om.

Venlig hilsen

Benny Andersen
Forbundsformand

Finansministeriet
Att.
Camilla Weincke
Christian Fuglsang

Socialstyrelsen

Edisonsvej 1
5000 Odense C
Tlf.: +45 72 42 37 00
info@socialstyrelsen.dk
www.socialstyrelsen.dk

Sagsnr.:
2018 - 1959

Dato:
12. marts 2018

Høringsvar over udkast til forslag om lov om ændring af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, lov om social service, lov om integration af udlændinge i Danmark og forskellige andre love (Mulighed for at udarbejde Én plan til borgere med komplekse og sammensatte problemer)

Generelt er det Socialstyrelsen vurdering, at lovændringen, som giver kommunerne mulighed for at udarbejde Én plan for borgere med komplekse problemstillinger, opfylder et behov i kommunerne for at kunne koordinere indsatsen overfor borgere, som har behov for støtte efter flere lovgivninger.

Forslaget om en samlet plan dækker et behov, der ofte ses i VISO's rådgivningsforløb på voksenområdet. Det gælder såvel på hjemløseområdet som for udsatte og handicappede voksne generelt, at der ses borgere med flere individuelle planer, der ikke er indbyrdes afstemt. Det vil være en fordel, at disse borgere i stedet kan tilbydes Én plan.

Særligt opfyldes et stort behov af de påtænkte ændringer i lov om organisering og understøttelse af beskæftigelsesindsatsen mv. samt lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, som muliggør, at indsatsen for borgere kan henlægges til en anden enhed, som kan udføre opgaver og træffe afgørelser om beskæftigelsesindsatsen. Det betyder, at det vil være muligt for en koordinerende sagsbehandler i en anden enhed at træffe afgørelser om en beskæftigelsesindsats. Det kan fx muliggøre, at der sammenhængende kan arbejdes med afslutning af et forløb med behandling af stofmisbrug efter SEL § 101, en indsats efter SEL § 104, efterfulgt af et virksomhedspraktikforløb efter LAB, og at borgeren samtidig understøttes i at fastholde en bolig gennem bostøtte efter SEL 85. På denne måde skabes der sammenhængende og koordinerede indsatser, fordi der er samtidighed og helhed i indsatserne, og disse beskrives i Én plan.

Dette medfører desuden, at ansvaret for udførelsen af de enkelte indsatser bliver tydelig for borgeren. Det er en model, som bl.a. er afprøvet overfor unge med komplekse problemer som psykisk sårbarhed, misbrug og hjemløshed, og det er muligheder, som med fordel kan fremhæves og eksemplificeres i bemærkningerne til loven.

Generelt vurderes der at være behov for at præcisere teksten fra almindelige bemærkninger pkt. 2.3 i de enkelte bemærkninger til selve lovtæksten. Eksempelvis kan det med fordel præciseres, at eller hvornår Én plan erstatter en handleplan efter SEL § 141 eller dele heraf, såfremt borgeren har givet samtykke til udarbejdelse af Én plan, og denne opfylder kravene til en handleplan efter SEL § 141.

Borgere har ifølge forslaget ret til at fravælge muligheden for Én plan. I de tilfælde, hvor borgeren giver samtykke til udfærdigelse af Én plan, vurderes det hensigtsmæssigt, at borgeren samtidig giver samtykke til udveksling af oplysninger.

Venlig hilsen

Birthe Povlsen
Fagkonsulent